

W numerze m.in.:

- *Wzorcowy regulamin pracy*
- *Biblioteka polskiej sekcji Radia Wolna Europa*
- *Wakacje w bibliotece*
- *W kręgu literatury:*
Krzysztof Petek, Olga Tokarczuk, Andrzej Sapkowski
- *Współczesna muzyka młodzieżowa – wybór literatury*

Wojewódzka B.

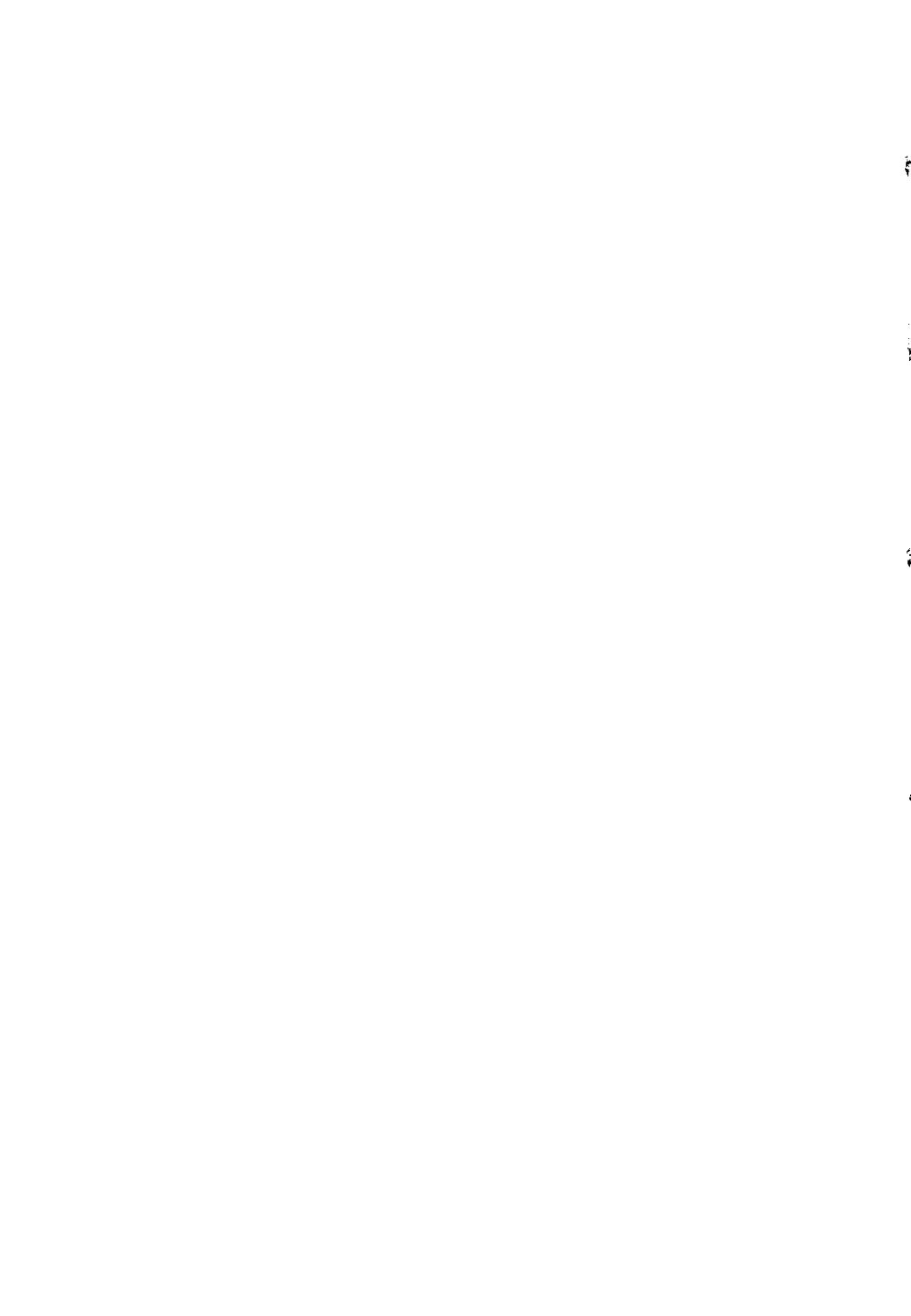
W

OPRAC.

Pomagamy sobie w pracy

opolski kwartalnik
informacyjno-metodyczny

4/2000

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Emanuela Smołki
w Opolu

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
w Opolu

CZYTELNI

POMAGAMY SOBIE W PRACY
Opolski kwartalnik informacyjno-metodyczny

Rocznik XLV

Nr 4

Opole 2000

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bartoszevska
Alicja Bujak
Joanna Czarkowska-Pasierbińska
Hanna Jamry
Violetta Łabędzka
Piotr Polus
Anna Śliwińska

ISSN 1427-8936

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smolki
45-081 Opole, ul. Piastowska 18 - 20
Tel.red. 453-64-74

Pracownia Małej Poligrafii WBP w Opolu
Nakład 170 egz.

Spis treści

Piotr Polus

Kronika działalności bibliotek publicznych
w województwie opolskim (styczeń-czerwiec 2000 r.) 5

Józef Pixa

Biblioteka polskiej sekcji Radia Wolna Europa trafiła do Opola 20

Ewa Ledwoń

Współczesna muzyka młodzieżowa.
Wybór piśmiennictwa z lat 1990-2000 28

Teresa Mazur, Aleksandra Paniewska

W kręgu literatury.
Nasi goście: Krzyszto Petek, Olga Tokarczuk, Andrzej Sapkowski 37

Aleksandra Paniewska

Warto poszukać w Internecie... 44

Aleksandra Paniewska

Wzorcowy regulamin pracy 45

Anna Śliwińska

Wizyta bibliotekarzy ze Słowacji 59

WIEŚCI Z BIBLIOTEK

Bożena Adamowicz (*Biblioteka Publiczna w Olszance*)

Przyjacielskie kontakty 60

Agnieszka Szatkowska (*GBP w Chrzęstowicach*)

Punkt Informacji Europejskiej 61

WAKACJE W BIBLIOTECE 62

Helena Nocoń (*GBP w Chrzęstowicach*), **Ewa Krzeszowska**,

Joanna Cwiek (*Centrum Upowszechniania Kultury w Głucholazach*),

Stanisława Kabat, **Marzena Andruchowicz** (*MiGBP w Nysie*),

Halina Kruszewska (*MiGBP w Paczkowie*)

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM 68

oprac. **Hanna Jamry**

WKŁADKA

Gry i zabawy w bibliotece, oprac. **Teresa Mazur**

Piotr Polus

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

**Kronika działalności bibliotek publicznych
w województwie opolskim
(styczeń-czerwiec 2000 r.)**

1. Podstawowe dane liczbowe

Na koniec czerwca 2000 r. w województwie opolskim działało 339 bibliotek publicznych i ich filii, czyli o 4 mniej niż 31 grudnia 1999 r.

W pierwszym półroczu w bibliotekach publicznych województwa opolskiego zarejestrowano ogółem 142.762 czytelników, tj. o 172 więcej niż w pierwszym półroczu 1999 r. Czytelnicy wypożyczyli na zewnątrz 1.809.163 książki, tj. o 22.190 mniej niż w pierwszym półroczu 1999 r.

2. Jubileusze pracowników bibliotek

– 35 lat pracy

Zdzisława Mackiewicz – GBP w Brzegu, Filia w Łukowicach Brzeskich

– 30 lat pracy

Maria Bułdys – MiGBP w Nysie, Dział Udostępniania dla Dorosłych
Anna Kwiatkowska – MBP w Opolu, Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów

– 25 lat pracy

Anna Kulik – GBP w Lubnianach, Filia w Jełowej
Grażyna Gładysz – MiGBP w Nysie, Oddział dla Dzieci
Anna Sudoł – MiGBP w Nysie, Filia Hajduki Nyskie

– 20 lat pracy

Stanisława Zukowska – GBP w Brzegu, Filia w Zwanowicach
Krystyna Romanowska – GBP w Lubszy, Filia w Michałowicach
Zofia Gulbinowicz – MBP w Opolu, Filia nr 1

3. Emerytury

Na emeryturę przeszli następujący pracownicy:

Janina Zapotoczna - GBP w Branicach, Filia we Włodzieninie

Zdzisława Mackiewicz - GBP w Brzegu, Filia w Łukowicach Brzeskich

Anna Posoi - MiGBP w Gogolinie, Filia w Malni

Ewa Biardzka-Butelo - MiGBP w Kluczborku, Filia nr 1

Urszula Zakrzewska - MiGBP w Krapkowicach

Joanna Stachniuk - WBP w Opolu, Dział Organizacyjno-Administracyjny, Intrologiatomia

4. Konwent Starostów

18 stycznia 2000 r. Tadeusz Chrobak, dyrektor WBP w Opolu i Piotr Połus, kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego uczestniczyli w Konwencie Starostów Województwa Opolskiego. Celem udziału w Konwencie było poinformowanie władz samorządów powiatowych o zasadach i trybie tworzenia publicznych bibliotek powiatowych. Starostom przekazano opracowane w WBP materiały organizacyjne dotyczące powoływania bibliotek powiatowych.

5. Domaszowice bez biblioteki

W minionym roku w gminie Domaszowice zlikwidowane zostały dwie filie biblioteczne, natomiast w pierwszym półroczu 2000 r. nie podjęła działalności Gminna Biblioteka Publiczna w Domaszowicach. W tej sprawie została podjęta interwencja przez WBP w Opolu.

6. Działalność popularyzatorska

Gogolin

Miasto w Baborowie

Konkurs plastyczny dla dzieci pt. „Trzeźwość - początek drogi”;

Wieczór kolęd,

Miasto w Brzegu

- Wystawa prac plastycznych dzieci niepełnosprawnych „Moja mała Ojczy-

zna”. Wystawę prezentowano w Oddziale Dziecięco-Młodzieżowym:

- Wystawa „Bajka w plastycznej wizji dziecka”;

GBP w Chrzastowicach

– Udział grupy teatralnej z GBP w Regionalnym Przeglądzie Jasełkowym. Teatrzyk z biblioteki zajął III miejsce;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- Spotkanie autorskie z poetką Danielą Długosz-Pencą;
- Spotkanie z Leszkiem Oldakiem, autorem rysunków satyrycznych i ilustracji książkowych;
- Wystawa „P.P.Rubens” – faksymilia rysunków;

MiGBP w Korfańtowie

– Współorganizacja gminnego finału „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”;

MiGBP w Krapkowicach

- Współorganizacja finału „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”;

MiGBP w Leśnicy

– „Noworoczny koncert serc” – współorganizacja finału „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”;

GBP w Łambinowicach

- Ogłoszenie gminnego konkursu „Fryderyk Chopin - człowiek i artysta”;

GBP w Łubnianach

- Spotkanie przy poezji i muzyce z okazji „Dnia Babei i Dziadka”;

GBP w Murowie

- Ogłoszenie konkursu na najpiękniejszą kartę walentynkową;

MiGBP w Namysłowie

- Organizacja jubileuszu pracy twórczej Kareliny Turkiewicz-Suchanowskiej;

MiGBP w Oleśnie

- Ogłoszenie konkursu czytelniczego dla dzieci pn. „Wypożyczam i czytam”;

MBP w Opolu

- Spotkanie autorskie z poetą Janem Goczolem;

GBP w Prószkowie

- Organizacja gminnych obchodów „Dnia Seniora”;

GBP w Tarnowie Opolskim

- Koncert kołęd w filiach w Nakle i Raszowej;
- Prelekcja Konrada Mientusa „Stare tradycje świąteczne”;

GBP w Walcach

- Ogłoszenie konkursu dla najmłodszych „Książka twoim przyjacielem”;

MiGBP Zdieszowice

- Wystawa „Kazimierz Przerwa-Tetmajer w oczach współczesnych”. Wystawie towarzyszyły lekcje biblioteczne poświęcone życiu i twórczości poety;

lut

MiGBP w Baborowie

- Cykl imprez dla dzieci i młodzieży pn. „Alkohol kradnie zdrowie”;

MBP w Brzegu

- Wystawa „Ilustracje do Pana Kleksa”. Prace zostały wykonane przez dzieci niepełnosprawne;
- Wystawa „Książka – inspiracją prac plastycznych”;

MiGBP w Głucholazach

- Spotkanie autorskie w „Klubie ludzi piszących” z Anną Muszyńską;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- W ramach „Bibliotecznej Akademii Rozmaitości” spotkanie z Tomaszem Bojczukiem, muzykiem i pedagogiem, które poświęcone było historii gitary;

MiGBP w Kluczborku

- Konkurs na najpiękniejszą kartkę walentynkową;
- Spotkanie z Danutą Pęczkowską, laureatką ogólnopolskiego konkursu na pamiętnik pn. „Losy mojej rodziny”;

GBP w Komprachcicach

– Przeprowadzenie akcji pn. „Zima w bibliotece”. Zorganizowano konkursy, zgaduj-zgadule itp.;

MiGBP w Korfantowie

– Konkurs plastyczny „Gimnazjum moich marzeń”;

MiGBP w Krapkowicach

– „Biała Zima” – ferie w bibliotece;

– „Wodzenie Niedźwiedzia” -przeгляд grup obrzędowych;

GBP w Lubszy

– „Ferie zimowe w bibliotece”;

MiGBP w Niemodlinie

– „Ferie w bibliotece”;

MiGBP w Nysie

– Wystawa malarstwa Wiesława Ciągło „Portrety moich przyjaciół”;

MBP w Opolu

– Wystawa „Miejsca Mickiewiczowskie w obrazach i fotografii”;

WBP w Opolu

– Promocja wydawnictwa WBP „Współcześni pisarze Opolszczyzny”;

MiGBP w Otmuchowie

– „Ferie w Bibliotece” – w ramach akcji przeprowadzono m.in. konkurs na najładniejszą maskę karnawałową, konkurs ortograficzny oraz rysunkowy pn. „Otmuchów w 2100 r.”;

MiGBP w Ozimku

– Przeprowadzono eliminacje do 45. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego;

MiGBP w Paczkowie

– „Dzień włoski w Bibliotece” – spotkanie ze znawcą kultury włoskiej J. Toczkiem oraz przygotowanie i degustacja potraw włoskich;

GBP w Reńskiej Wsi

- Uroczyste „Pasowanie na czytelników” uczniów klas I;

GBP w Rudnikach

- Wystawa fotograficzna „Z historii Rudnik”;
- Konkurs czytelniczy dla dzieci z klas II i III pn. „Świat Andersena”;

GBP w Tarnowie Opolskim

- Międzyczytelniczy turniej szachowy. W turnieju wzięli udział czytelnicy z całej gminy;

marzec

MiGBP w Gluchołazach

- Ogłoszenie konkursu dla młodzieży „Książka, która była dla Ciebie największym odkryciem”;

MiGBP w Grodkowie

- Spotkanie autorskie z Jackiem Podsiadłą;

GBP w Kamienniku

- Inscenizacja wierszy Juliana Tuwima z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- Wystawa „Literatura na Zaolziu. Wystawa polskich wydawnictw 1945-1999” ze zbiorów Biblioteki Rejonowej w Karwinie;
- Wystawa prac uczniów Państwowego Ogniska Artystycznego w Kędzierzynie pn. „Malarstwo Starożytnego Egiptu”;
- Wystawa fotografii Daniela Nurzyńskiego „Moszna – konie”;
- Spotkanie autorskie z Jackiem Podsiadłą;
- Spotkanie autorskie z Martą Fox;
- Odczyt w ramach cyklu „Popołudnie dla Maturzysty” prof. Piotra Kowalskiego i dr. Adama Wiercińskiego;

GBP w Łubnianach

- Spotkanie autorskie z Janem Goczolem;

GBP w Murowie

- Spotkanie seniorów w Filii z Zagwizdzu;

- Przygotowanie i wystawienie inscenizacji kabaretowej „Przypadki samotnego mężczyzny”;
- Spotkanie autorskie z Joanną Kulmow

MiGBP w Namysłowie

- Promocja tomiku poetyckiego Ewy Kary pt. „Bez skarg i pieśni”;

MiGBP w Nysie

- Wystawa malarstwa Łukasza Gajka;
- Występy teatrzyku kukielkowego działającego przy Oddziale dla Dzieci „Tańcowały dwa Michały”;

MBP w Opolu

- Spotkanie autorskie z poetką Ireną Wyczółkowską;

WBP w Opolu

- Ogłoszenie wojewódzkiego konkursu plastycznego dla dzieci „Przyszłość oswojona, czyli moje otoczenie w XXI wieku”;
- Wystawa „Opole w fotografii Stanisława Bobera”;
- Wydano:
 - „Publikacje bibliotekarzy Opola: bibliografia”;
 - „Reforma służby zdrowia”;
 - „Reforma oświaty”;
- Pozyskano wystawę exlibrisów z ogólnopolskiego konkursu z Żarach. Wystawa ta ma charakter objazdowy i jest prezentowana w bibliotekach publicznych województwa opolskiego pn. „Ex-libris współczesny – Żary 1996”;

GBP w Prószkowie

- „Pogrzeb Basa” – organizacja folklorystycznej imprezy symbolizującej odejście zimy;

GBP w Tarnowie Opolskim

- Ogłoszenie gminnego konkursu wiedzy o książce;

MiGBP w Ujeździe

- Konkurs recytatorski poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej;

MiGBP w Zdzeszowicach

- Wystawa „Moja przyjaciółka książka”;
- Uroczyste pasowanie na czytelników uczniów klas I;

kwiecień

GBP w Brzegu

- Konkurs dla dzieci „Wiem wszystko o książce”;

GBP w Chrzastowicach

- Gminny konkurs kroszonkarski;

GBP w Cisku

- Spotkanie z Dorotą Stasikowską-Woźniak, autorką książki „Dom wrózek”;

MiGBP w Głucholazach

- Spotkanie z psychologiem pod hasłem „Bądź tym kim jesteś w rzeczywistości”;
- spotkanie autorskie w „Klubie Ludzi Piszących” z A. Starzyk;

MiGBP w Grodkowie

- Gminny konkurs historyczny „Z przeszłości i teraźniejszości Grodkowa”;
- Spotkanie autorskie z Karoliną Kusek;
- Gawęda Stefani Topoli o zwyczajach wielkanocnych połączona z pokazem zdobienia jaj;

GBP w Izbicku

- Wystawa objazdowa „Ex-libris współczesny – Żary 1996”;
- Ogłoszenie konkursu plastycznego dla dzieci na wykonanie ex-librisu w związku z jubileuszem 50. lecia GBP;

GBP w Kamienniku

- Turniej wiedzy pożarniczej;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- Spotkanie z aktorem Andrzejem Mikoszą pt. „Zabawa w teatr”;

GBP w Komprachcicach

- Cykl lekcji bibliotecznych poświęconych ofiarom Holocaustu;

GBP w Lubszy

- Gminny konkurs kroszonkarski;
- Konkurs na wykonanie najpiękniejszej palmy wielkanocnej;

MiGBP w Oleśnie

- „Zabytki polskie” – kwiz przeprowadzony z okazji Międzynarodowego

Dnia Ochrony Zabytków;

- Wystawa „Obyczaje wielkanocne”;
- Wystawa „Pałace i zamki Opolszczyzny”;

MBP w Opolu

- Wystawa „Komiks medium niepoważne?”;

WBP w Opolu

- Wystawa „Zwyczaj i obrzędy wielkanocne”;
- Koncert muzyki pasyjnej w katedrze Opolskiej „Passio et resurrectio” w wykonaniu chóru parafialnego Jedlesse z Wiednia;

MiGBP w Ozimku

- Wystawa objazdowa „Ex-libris współczesny – Żary 1996”;

MiGBP w Prudniku

- Wystawa „Pisanki i symbole świąteczne”;

GBP w Rudnikach

- Sesja popularnonaukowa „Życie na terenach przygranicznych w latach wojen i w okresie międzywojennym”;

GBP w Reńskiej Wsi

- Gminny konkurs kroszonkarski;

MiGBP w Zdieszowicach

- Wystawa „Życie i twórczość J.Ch.Andersena”;

maj

GBP w Dąbrowie

- Podsumowanie konkursu dla uczniów VIII klas pn. „Najciekawsza postać w mojej miejscowości”;

MiGBP w Głucholazach

- Odczyt prof. Ireny Jokiel „Reymont – aktualny dzisiaj”;
- Odczyt prof. Ireny Jokiel „Żeromski – czy tylko patetyczny i staroświecki”;
- Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

MiGBP w Gogolinie

- Spotkanie autorskie a Anną Muszyńską;
- Konkurs i wystawa pokonkursowa „Czy znasz Gogolin i Ziemię Gogolińską”;

MiGBP w Gorzowie Śląskim

- Współorganizacja z MOK festynu „Żyj zdrowo i bez nałogów”;

MiGBP w Grodkowie

- Konkurs czytelniczy „Brzechwolandia”;
- Odczyt dr Bogumily Bednarek poświęcony literaturze współczesnej;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- Wystawa malarstwa Jolanty Tacakiewicz;
- Wystawa prac uczniów SP nr 12 „Kolorowo widzę świat”;
- Wystawa prac fotograficznych słuchaczy I roku Państwowego Pomaturalnego Studium Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Opolu;
- Spotkanie autorskie z Janem Goczolem połączone z promocją tomiku wierszy „Zapisy śladowe”;
- W ramach „Bibliotecznej Akademii Rozmaitości” odbyło się spotkanie z Zespołem Redakcyjnym „Gazety Lokalnej”;
- Organizacja „Dnia Bibliotekarza”. Spotkanie bibliotekarzy z bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych z władzami samorządowymi miasta i powiatu;

GBP w Komprachcicach

- Spotkanie autorskie z Joanną Kulmową;

MiGBP w Korfantowie

- „VI majowe spotkania z poezją” – impreza dla uczniów gimnazjum;

MiGBP w Lewinie Brzeskim

- Współorganizacja Dni Skorogoszczy;
- Wystawa „Naszych Ojców starym szlakiem”;

GBP w Lubszy

- Spotkanie autorskie z Joanną Kulmową;

GBP w Lubnianach

- Kwiz „Co wiem o swojej gminie”;

GBP w Murowie

- Spotkanie z władzami gminy z okazji „Dnia Bibliotekarza”;

MiGBP w Niemodlinie

- Spotkania autorskie z Ewą Maj-Szczygielską, Edmundem Borzemskim, Wilhelmem Przeczkim;

MiGBP w Nysie

- Spotkanie z Magdaleną Kozarzewską, żoną poety Jerzego Kozarzewskiego;
- Wystawa dorobku artystycznego i wydawniczego Kazimierza Staszkowa pt. „Moje pasje”;
- Promocja tomiku poetyckiego Izabeli Skalki-Langier pt. „Czas życia”;
- Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

MiGBP w Oleśnie

- Wystawa objazdowa prac plastycznych osób niepełnosprawnych „Zwierciadła dusz”;

MBP w Opolu

- Festyn na Placu Wolności w Opolu pn. „Bibliotekarze Miastu”. W trakcie festynu odbyły się kiermasze, loteria, konkursy, występy artystyczne itp.
- Spotkanie autorskie z Wiesławem Malickim;

WBP w Opolu

- Organizacja w bibliotekach publicznych czterech spotkań autorskich z Joanną Kulmową;
- 15-16 maja zorganizowane zostały „Dni kultury Austriackiej” Wykład inauguracyjny wygłosił Konsul Generalny Republiki Austrii w Krakowie dr Ernst P.Berezovsky. Ponadto w ramach Dni odbyły się m.in. finał III edycji konkursu „Austria – kraj i mieszkańcy”, otwarto wystawy „Stadtpark II”, „Austria w rysunkach Anny Dziemieszyńskiej”, „Kawiarnie wiedeńskie”. W Filharmonii Opolskiej odbył się koncert muzyki kameralnej, którego wykonawcami byli artyści z Austrii;
- Wystawa „Jan Gutenberg – człowiek tysiąclecia”
- Wydano materiały posesyjne pt. „Tworzenie serwisów informacyjno-bibliograficznych w oparciu o system informatyczny SOWA”;

MiGBP w Paczkowie

- Wernisaż wystawy „Pradzieje Paczkowa i okolic”;

GBP w Pakoślawicach

- „Majówka pod chmurką” – impreza połączona z kiermaszem książek, kon-

kursami czytelnictwymi itp.;

GBP w Pokoju

– Ogłoszenie konkursu fotograficznego „Gmina Pokój w obiektywie”;

GBP w Prószkowie

– Wystawa objazdowa „Ex-libris współczesny – Żary 1996”;
– Gminny konkurs czytelnictw dla uczniów szkół podstawowych „Z lekturą na Ty”;

MiGBP w Strzelcach Opolskich

– „Chłopi non stop” – maraton głośnego czytania „Chłopów” Wł.S.Reymonta, który trwał od 7 do 9 maja. W maratonie czytania udział wzięli m.in. radni, nauczyciele, bibliotekarze, uczniowie, dziennikarze itp.;
– Współorganizacja „Dni Ziemi Strzeleckiej”, m.in. przeprowadzono loterię książkową, zorganizowano kiermasz, ogłoszono konkurs czytelnictw „Mój ulubiony bohater bajek”;

GBP w Strzeleczkach

– Zorganizowano „I Majowe Spotkania”. W ramach tej imprezy odbył się m.in. dialog poetycki między Liborem Martinerem (Czechy), a Wiesławem Malickim. Zaprezentowano również twórczość artystów plastyków z miejscowości Krnov (Czechy) oraz występy Kwartetu Dziewczęcego;
– Wystawa fotograficzna „Moszna – konie”;

GBP w Tarnowie Opolskim

– Wycieczka dla najlepszych czytelników do Opolu, zwiedzanie Wieży Piastowskiej i Oddziału dla Dzieci MBP w Opolu;

GBP w Tułowicach

– Uroczyste „Pasowanie na czytelników” dzieci, uczniów klas I;
– Spotkanie autorskie z poetą z Zaolzia, Wilhelmem Przeczekiem;
– Wystawa objazdowa „Ex-librisy współczesne – Żary 1996”;

MiGBP w Zdzeszowicach

– Wystawa „80. urodziny papieża – pontyfikat Jana Pawła II”;
– Wystawa „Jan Gutenberg – człowiek tysiąclecia”;

czerwiec

MiGBP w Baborowie

– Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem, pisarzem dla młodzieży;

GBP w Chrzastowicach

- Inscenizacja teatralna pt „Dzieci – dzieciom”, w związku z Międzynarodowym Dniem Dziecka;
- Wystawa objazdowa „Ex-librisy współczesne – Żary 1996”;
- Wystawa pt. „Ilustracje książkowe dla dzieci – różny punkt widzenia”;

MiGBP w Dobrodzieniu

- Spotkanie z senator Dorotą Simonides poświęcone wielokulturowości Śląska;

MiGBP w Głucholazach

- Spotkanie autorskie w „Klubie Ludzi Piszących” z Wojciechem Ossolińskim;
- Festyn z okazji Dnia Dziecka zorganizowany w Filii w Bodzanowie;

MiGBP w Grodkowie

- Ogłoszenie konkursu poetyckiego „Strofy o Grodkowie”;
- Ogłoszenie konkursu plastycznego „Najpiękniejsze zakątki mojej miejscowości”;

GBP w Izbicku

- Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

GBP w Jemielnicy

- Organizacja w Barucie gminnych obchodów „Nocy Świętojańskiej”;

GBP w Kamienniku

- Organizacja „Biesiady Świętojańskiej”;

MBP w Kędzierzynie-Koźlu

- Wystawa malarstwa Danuty i Józefa Stein;
- Wystawa objazdowa „Karen Blixen - życie i twórczość”;
- W ramach „Bibliotecznej Akademii Rozmaitości” policjanci z Komendy Rejonowej zaprezentowali pokaz tresury psów policyjnych;

GBP w Komprachcicach

- Wystawa objazdowa „Ex-libris współczesny Żary – 1996”;

GBP w Murowie

- Wystawa „Jan Gutenberg – człowiek tysiąclecia”;

MiGBP w Namysłowie

- Uroczyste „Pasowanie na czytelników” uczniów klas I;

MiGBP w Nysie

- Spotkanie oraz wystawa fotograficzna Sławomira Wilczka pt. „Wędrówka przez Amazonię i Andy”;
- Promocja tomiku poezji Janiny Muzyki-Łopuch, pt. „Tęczowa Dolina”;
- Wieczór poetycki Jolanty Tacakiewicz, nyskiej malarki i poetki. Wernisaż wystawy jej malarstwa;

GBP w Olszance

- Uroczyste podsumowanie gminnego konkursu „Czytająca rodzina”;
- Ogłoszenie konkursu na fotografię lub rysunek „Moja wieś w 2000 r.”;

MBP w Opolu

- Wystawa „Jan Brzechwa – profesor serdecznego uśmiechu”;
- Spotkanie autorskie z Krzysztofem Petkiem;

WBP w Opolu

- Podsumowany został wojewódzki konkurs plastyczny „Przyszłość oswojona, czyli moje otoczenie w XXI wieku”. Na konkurs napłynęły 344 prace z 33 gmin. W podsumowaniu wziął udział pisarz dla dzieci, Krzysztof Petek. Nagrodzone dzieci odwiedziły opolski ogród zoologiczny;
- w 6 bibliotekach gminnych zorganizowano spotkanie z Krzysztofem Petkiem, pisarzem tworzącym dla dzieci i młodzieży;
- Z Instytutu Kultury Duńskiej pozyskano wystawę „Karen Blixen – życie i twórczość”. Wystawa była prezentowana w 4 bibliotekach publicznych województwa opolskiego;
- Wydano rocznik „Działalność bibliotek publicznych województwa opolskiego w 1999 r.”;

MiGBP w Ozimku

- Podsumowanie konkursu literackiego pt. „Myśl trzeźwo”;
- Współorganizacja Dni Miasta Partnerskiego Heinsberga. Przeprowadzono konkursy „Co wiem o Heinsbergu” oraz „Rysuję herb Heinsberga”;

MiGBP w Paczkowie

- Konkurs plastyczny „Żywe obrazy – kompozycje roślinne”;

GBP w Pokoju

- Organizacja imprezy „Dzień dziecka w naszej gminie”;

GBP w Prószkowie

- Organizacja festynu z okazji „Dnia dziecka”;

MiGBP w Prudniku

- Współorganizacja „Dni Prudnika” – kiermasz książek, konkursy czytelnicze, malowanie na asfalcie itp.;

GBP w Reńskiej Wsi

- Konkurs dla dzieci z klas I-III „Czytelniczy kogel-mogel”

ŻARTY Z PÓLEK ŻARTY Z PÓLEK ŻAR

Wydawca do pisarza:

– Pańska książka nie jest zła, tylko trochę zbyt zagmatwana. Trzeba ją tak porawić, aby zrozumiał ją każdy idiota.

– A które miejsca są dla Pana niejasne?

Biblioteka polskiej sekcji Radia Wolna Europa trafiła do Opola

Podczas konferencji naukowej pt. „Instytucje literacko-wydawnicze w kontaktach polsko-niemieckich. Stan i perspektywy badawcze”, która miała miejsce w dniach 16-17 grudnia 1999 r. w Kamieniu Śląskim, poznałem ks. Czesława Nowaka z Polskiej Misji Katolickiej w Niemczech, proboszcza polskiej parafii pod wezwaniem Matki Boskiej Jutrzenki Wolności i Pokoju w Monachium. Podczas rozmów kularowych zaproponował przekazanie dla Biblioteki Centralnej Caritas w Opolu księgozbioru polskiej sekcji Radia Wolna Europa. Zapaliłem się bardzo do tego pomysłu, gdyż przypuszczałem, że znajdę tam mnóstwo polskich wydawnictw emigracyjnych. Po wielu perturbacjach i przekonywaniu „kościelnych decydentów” udało się w lipcu tego roku sprowadzić księgozbiór do Opola.

Nie będąc już pracownikiem Biblioteki Centralnej Caritas zaproponowałem swą pomoc w wyładowaniu księgozbioru na półki i wstępnemu posegregowaniu książek. Moje zainteresowania kierowały się – jak już wspominałem – szczególnie w kierunku polskich wydawnictw emigracyjnych. Moje przypuszczenia okazały się słuszne. Spośród 3500 woluminów księgozbioru, około 1700 to wydawnictwa emigracyjne, którym: zapewne niewiele krajowych bibliotek może się poszczycić w swoich zbiorach.

Książki są na ogół w dobrym stanie. Niektóre już nieco podniszczone na skutek częstego wypożyczania. Spora ilość woluminów jest pięknie i dobrze oprawiona, co umożliwi jeszcze przez długi czas korzystanie z nich. Książki oznaczone są signum biblioteki o treści: Library Section Radio Free Europa. Ponadto na grzbietach książek znajduje się odbita pieczętka R[adio] F[ree] E[uropa] Collection.

Wśród książek jest kilka ciekawych wydawnictw krajowych przedwojennych lub wydanych zaraz po II wojnie światowej np.

– Jerzy Żuławski: Dyktator. Wydano nakładem Księgarni Polskiej B. Połonieckiego we Lwowie. Odbito w drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie roku pańskiego 1903.

– Eugeniusz Paukszta: Trud ziemi nowej. Księgarnia Ziemi Zachodnich Pozań 1948.

– Helena Boguszewska: Ci ludzie. Gebethner i Wolff Warszawa 1946.

Wydawnictwa emigracyjne starałem się posegregować miejscami wydania. Te najstarsze pochodzące z lat 1939-1955 sprawdziłem w „Polonicach Zagranicznych” bibliografii za okres od września 1939 do 1955, t.1-3. Stąd też przy niektórych książkach będę podawał w nawiasie pozycję jaką zawiera ona w tej bibliografii. Poszczególne wydawnictwa prezentuję na podstawie tylko jednej przykładowej książki (nie sposób wymieniać tu wszystkich).

Najwięcej wydawnictw emigracyjnych reprezentuje Wielka Brytania i Londyn:

1. Stanisław Bieniasz: Ostry dyżur. Polska Fundacja Kulturalna. Londyn 1984
2. Maryjo, Ratuj nas. Nakładem Towarzystwa Polsko-Litewskiego im. Adama Mickiewicza w W.Brytanii. Londyn 1966
3. Stefano Della Bella: Wyjazd wspaniałych posłów polskich do Paryża A.D. 1645. Nakładem „Zrzeszenia Studentów i Absolwentów Polskich na Uchodźstwie”. Londyn 1956
4. Lwów w naszej pamięci. Nakładem Koła Lwowian w Londynie i Polskiej Y.M.C.A.¹ w Wielkiej Brytanii. Londyn 1986
5. Janina Węgrzyńska-Kościałkowska: Kapliczka przydrożna. (Zapiski wrześniowe). Nakładem Koła Księży Kapelanów w USA. Londyn 1958
6. Józef Mackiewicz: Kontra. Wydawnictwo Nina Karsov. Londyn 1983
7. Antoni Bogusławski: I znowu styczeń. Skład Główny B. Świdorski. Londyn 1961
8. Jacek Bocheński: Stan po zapaści. Wydawnictwo Aneks. Londyn 1988
9. Maria Kamil: Nić Ariadny. Oficyna Poetów i Malarzy. Londyn 1972
10. Władysław Anders: Bez ostatniego rozdziału. Wspomnienia z lat 1939-1946. Gryf Publications LTD. Londyn 1983
11. Józef Kisielewski: Powrót. Nakładem Katolickiego Ośrodka Wydawniczego „Veritas”. Londyn 1954

¹ YMCA (Young Men's Christian Association) Chrześcijańskie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej, międzynarodowa protestancka organizacja kulturalno-oświatowa, założona w 1844 przez George Williamsa w Anglii dla podnoszenia religijności wśród młodzieży. Polska YMCA Związek Młodzieży Chrześcijańskiej powstała w 1923. W 1939 Polska YMCA miała 13 placówek; reaktywowana 1945, działała do 1949.

12. Roman Orwid-Bulicz: Jeśli jutro wojna. Veritas. Biblioteka Powieści. Londyn 1952 (poz. 11450)
13. Czesław Paszkowski: Kaptur i korona. Tragedia w sześciu aktach. Wydanie autora. Londyn 1975. Imprimowano 150 egzemplarzy. Numer egzemplarza 146.
14. Biblioteka Ziemi Naszej „Postaci kobiece w prozie i malarstwie polskim”. Nakładem „Orbisu”. Londyn 1946 (poz.12785)
15. Jan Brzoza: Polski rok 1919. Wydawnictwo Polonia. Londyn 1988
16. Szymon Szechter: W sobotę u Minki i inne bajki. Wydawnictwo Kontra. Londyn 1983
17. Robert Houben: Uwagi o polityce. Wydawnictwo Odnowa. Londyn 1967
18. Henryk Grymberg: Życie ideologiczne. Polska Fundacja Kulturalna. Londyn 1975
19. Jakub Karpiński: Mowa do ludu. Szkice o języku polskim. Puls publications. Londyn 1984
20. Barbara O'Driscoll: Ćwiczenia z języka polskiego. cz. 1-4. Wyd. Polska Macierz Szkolna Zagranicą. Londyn 1985
21. Maria Jehanne Wielopolska: Kryjaki. Wydawnictwo Światowego Związku Polaków z Zagranicy. Londyn 1945 (poz. 18393)
22. Józef Wyrwa: Chłopcy z lasu. Nakładem Zarządu Głównego Koła Żołnierzy A.K. i Tadeusza Wyrwy. Londyn 1973
23. Jędrzej Giertych: W Polsce między wojnami. Rodzina Pasków. t. I III. Nakładem autora. Londyn 1950 (poz. 4290)
24. Bolesław Prus: Grzechy dzieciństwa. Biblioteka Autorów Polskich. Londyn 1946 (poz. 13137)
25. Maria Rodziewiczówna: Szary proch. Press Agency (Światpol) LTD. Londyn 1945 (poz. 13957)
26. Tadeusz Nowakowski: Szopa za jaśminami. Wydawnictwo Polish Press Agency (Światpol) LTD przy pomocy Instytutu Polskiego w Wielkiej Brytanii. London 1948 (poz. 11111)
27. Stanisława Kuszelewska: Dziwy życia. F.Mildner & Sons (Publishers). Londyn 1948 (poz. 8248)
28. Jan Ostaszewski (Opr.): Demokracja a ideał społeczny wybór pism. Szkoła Nauk Politycznych i Społecznych. Ośrodek Wydawniczy. Londyn 1967
29. Zygmunt Bohusz-Szyszko: Atomowa pożoga. Wydawnictwo „Książka dla wszystkich”. Gryf Publications LTD. London 1956

30. Roman Orwid-Bulicz: Żywe kregle. Opowiadania emigrantów. Londyn 1960

31. Tadeusz Konwicki: Mała apokalipsa. Zapis 10. Index on Consorship. London 1979

32. Seria: Książnica Narodowa. Stefan Żeromski: O żołnierzu tułaczu. M.J.Kolin LTD. London [1941] (poz. 19517)

33. Anatol Krakowiecki: Czarne żorawie [tak jest napisane w tytule !]. Książnica Polska. Glasgow [1946]

34. Aleksandra Malinowska: Pisane do szuflady. Caldra House Publishers. Sussex 1975

35. Zofia Kossak-Szczucka: Skarb śląski. Wydawnictwo „Strażnica” Celle 1947. Printed in Hamburg (poz. 7252)

Następną stolicą polskich wydawnictw emigracyjnych jest Paryż. Oto przykłady wydawnictw:

1. Aleksander Fiut: Moment wieczny. Poezja Czesława Miłosza. Wydawnictwo Libella. Paryż 1987. Seria wydawana pod auspicjami Towarzystwa Historyczno-Wydawniczego w Paryżu

2. Halszka Guilley-Chmielowska: Spotkania na galerii. Instytut Literacki. Paryż 1960

3. Piotr Guzy: Krótki żywot bohatera pozytywnego. Instytut Literacki. Paryż 1966

4. Stefan Kisielewski: 100 razy głową w ścianę. Editions Du Dialogue. Paris 1972

5. Maria Byrska: Ucieczka z zesłania. Editions Spotkania. Paris 1986

6. Wł. St. Reymont: Szczęśliwi. Suba Oko w oko. Księgarnia Polska w Paryżu [b.r.w.] 123. Boulevard Saint-Germain

7. Natalia Zarembina: Ruski miesiąc. Towarzystwo Wydawnicze Światło. Paryż b.r.w.

8. Ks. Wiesław Al. Niewęglowski: Podnoszę z ziemi mój głos. Nasza Rodzina. Paryż 1990

9. Adam Michnik: Polskie pytania. Zeszyty Literackie. Paryż 1987

10. Zygmunt Kornaga (Czesław Miłosz): Wyzwolenie. (Zdobycie władzy). Stowarzyszenie Budowniczych Polski Ludowej im. Wandy Wasilewskiej. Sekcja Paryż. Paryż 1955 (poz. 7137)

Kolejne wydawnictwa polskie to te, które towarzyszyły drodze bojowej Armii Polskiej gen. Władysława Andersa oraz wydawnictwa polskie w Wiecznym Mieście:

1. Stefania Zahorska: Smocza 13. Dramat w trzech aktach. Nakładem Oddziału Kultury i Prasy 2 Korpusu Rzym 1945. Drukarnia Polowa Armii Polskiej. Biblioteka Orła Białego (poz. 18993)

2. Waclaw Berent: Zmierzch wodzów. Opowieści biograficzne. Nakładem Polskiej Y.M.C.A. przy A[rmii] P[olskiej] Rzym 1946 (poz. 865)

3. Hermina Naglerowa: Człowiek z więziennej wiezy. (Opowiadania). Polski Dom Wydawniczy. Rzym 1946 (poz. 10717)

4. Stanisław Wyspiański: Noc listopadowa. Wydawnictwo Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Jerozolima 1944. Szkolna Biblioteka na Wschodzie (poz. 18889)

5. Henryk Sienkiewicz: Potop. t. 1-6. Wydawnictwo „W Drodze” Jerozolima 1943 (poz. 14971)

6. Juliusz Kaden-Bandrowski: Trzy wyprawy. Nakładem Sekcji Wydawniczej Jednostek Wojska na Środkowym Wschodzie. Jerozolima 1945 (poz. 6278)

7. Bogdan Jasiewicz: Fagaras. (Nowele). Wydawnictwo Książek Polskich „Świt”. Jerozolima 1945 (poz. 5925)

8. Witold Birut: Ptaki. Wydawnictwo Polska Y.M.C.A. przy A[rmii] W[ojska] P[olskiego]. Ziemia Święta 1945 (poz. 11740)

9. Ks. Dr Zygmunt Bielawski: Dzieje Biblijne Starego i Nowego Przymierza. Dla niższych klas szkół średnich i dla wyższych oddziałów szkół powszechnych (taka oryginalna pisownia brak polskich liter). Dział Wydawniczy Delegatury P.C.K. przy 2 Korpusie Bari 1946. 476 Sekcja Wydawnicza

10. Rok Święty rokiem łaski Pana. Rzym 1975. Druk Rycerza Niepokalanej Santa Severa (Roma)

11. Ks. Waclaw Szetelnicki: Lwowianin na drogach świata Władysław Kardynał Rubin. Uniwersytet Gregoriański. Roma 1986

12. Sergiusz Piasecki: Spójrzę ja w okno.... Instytut Literacki. Rzym 1947 (poz. 11975)

13. Claire Sterling: Anatomia zamachu. Edizioni Mundus. Roma Milano 1985

14. Janusz Gula, Tadeusz Styczeń: W obronie człowieka nie narodzonego. Fundacja Jana Pawła II. Polski Instytut Kultury Chrześcijańskiej. Rzym 1986

Kolejna grupa wydawnictw emigracyjnych związana jest z krajami niemieckojęzycznymi (Niemcy, Austria) oraz krajami Beneluxu i Skandynawii:

1. W.M. Alexander: Agentura. Państwo policyjne. Wydawnictwo Pogląd. Berlin 1984

2. Martin Harniček: Mięso. Veto Verlag. Berlin 1985

3. Christian Skrzyposzek: Wolna trybuna. Wydawnictwo Pogląd. Berlin 1985

4. „Polska Współczesna”. Berlin 1935 Langenscheidts Fremdsprachliche Lektüre Polnische Reihe Bd 41.

5. Stefan Żeromski: Uroda życia. Zjednoczenie Polskie na Strefę Brytyjską. Verlagsgesellschaft Land und Garten. A. Madsack & Co. Hannover [19]48 (poz. 19554)

6. Zygmunt Nowakowski: Pędziwiatr. Wydawnictwo Polskiego Związku Wychodźstwa Przymusowego w Hanowerze 1945 (poz. 11121)

7. Józef Weissenhoff: Puszcza. Wydawnictwo Polskie R. Wagner, druk: Ludwigsburg

8. Maria Rodziewiczówna: Czahary. Książki tego wydawnictwa drukowano w Ludwigsburg, Frankfurt/M. [(Na jednej książce nie ma nawet miejsca druku). Wszędzie brak roku i miejsca wydania.]

9. Ks. Jan Śliwański: Przemiana. Polska Misja Katolicka. Hamburg 1989

10. Marek Celt: Koncert. Opowiadanie cichociemnego. Nakładem autora. Monachium 1987

11. Izabela Cybulska: ABC. Polski Niezależny Instytut Literacki „Feniks”. München 1984

12. Henryk Olesiak: Polska emigracja polityczna w RFN. Szkice z psychologii społecznej. Instytut Kultury „Tradycja i Współczesność”. Düsseldorf 1987

13. Andrzej Wojciechowski: Zapis z cienia. Wydawnictwo Polskiej Emigracji. Dortmund 1991

14. Katechizm Katolicki. Wydawnictwo Herdera we Fryburgu 1956

15. Anatol Kobylński: Sześć lat podziemnej poczty w Polsce (1982-1988). Muzeum Polskie Raperswil 1989

16. Gizela Maria Skop (Opr.): Metanoeite. Śpiewnik na czas Wielkiego Postu. Maximilianum Calsberg 1985

17. Marian Pankowski: Matuga idzie. Bruksela 1959. Na odwrocie karty tytułowej zaznaczono: Odbito czternaście egzemplarzy na papierze „Pur fil”, znaczonych cyfrą rzymską od I do XIV i pięćset egzemplarzy numerowanych od

1 do 500. Nie ukazą się one w sprzedaży księgarskiej i nabywać je można wyłącznie drogą subskrypcji. Egzemplarz numerowany No 235

18. Marian Pankowski: Kozak i inne opowieści. Nakładem Autora Bruksela 1965

19. Władysław Łoziński: Madonna Busowiska. Wydawnictwo Klon Bruksela 1946 (poz. 9220)

20. Michał Moszkowicz: Punkt zero. VIA Poets and Painters Press Sztokholm-London 1980

21. Michał Lisiński: Kamieniec. Wyd. Arka Sztokholm 1986

Ostatnia grupa wydawnictw emigracyjnych związana jest terytorialnie z Ameryką zarówno Północną jak i Południową:

1. Wiesław Myśliwski: Kamień na kamieniu. Wyd. Andy Grafik LTD. Chicago Toronto Warszawa 1991

2. Marek Nowakowski: Wilki podchodzą ze wszystkich stron. Polonia Bookstore & Publishers Co. Chicago 1985

3. Stefan Żeromski: Wierna rzeka. Klechda. Rada Polonii Amerykańskiej. Chicago 1944 (poz. 19565)

4. Aleksander Janta: Flet i apokalipsa. Nakładem Czytelników. Nowy Jork Londyn Paryż 1964

5. Karol Hubert Rożnowski: Judasz z Kariotu. Dramat w pięciu aktach. G. Gebethner i Spółka w Krakowie. The Polish Book Importing Co. New York

6. Stefan Korboński: Za murami Kremla. Powieść fantastyczna. Bicentennial Publishing Corporation. New York 1983

7. Kazimierz Wierzyński: Pobojowisko. Roy Publishers New York 1944 (poz. 18426)

8. Halina Mirowska: Lechu. Wydawnictwo Głos New York 1983

9. Ks. Roman Nir: Stulecie Polskiego Seminarium w Orchard Lake w Stanach Zjednoczonych 1885-1985. Wydawnictwo Centralnego Archiwum Polonii Amerykańskiej w Orchard Lake Michigan 1987

10. Tadeusz Bielecki: Podziemna walka o Polskę niepodległą. Nakładem Wydawnictwa „Promyk” Philadelphia [1977] Wydano staraniem Koła Byłych Żołnierzy Armii Krajowej w Los Angeles

11. Józefa Radzimińska: Bar pod Prometeuszem. Sceniczny obraz symboliczny w jednej odsłonie. Buenos Aires 1958

12. Florjan Czarnyszewicz: Nadberezyńcy. Powieść w trzech tomach. Buenos Aires 1942 (poz. 2446)

Oprócz książek biblioteka Polskiej Sekcji Radia Wolna Europa zawiera sporo czasopism. Niestety są to egzemplarze przeważnie pojedyncze. Brak roczników kompletnych. Niemniej warto na niektóre zwrócić uwagę. Są tam m.in. takie tytuły jak:

1. Aneks. Kwartalnik polityczny. Londyn 1983
2. Puls. Nieregularny kwartalnik literacki. Londyn 1985
3. Libertas. Kwartalnik społeczno polityczny. Paryż 1985
4. Znaki Czasu. Kwartalnik religijno społeczny. Paryż 1987
5. Zbigniew Andrzej Judycki: Polacy w świecie. Kwartalnik biograficzny Polonii. Paryż 1992
6. Kultura. Szkice Opowiadania Sprawozdania. Paryż 1980
7. Duszpasterz Polski Zagranicą. Rzym 1991
8. Collegium Polonorum. Wydaje Papieskie Kolegium Polskie w Rzymie. Rzym 1985/86
9. Prawda Wyzwolenie. Kwartalnik programowy. Pismo chrześcijańskiej służby wyzwolenia narodów. Calsberg 1984
10. Archipelag. Miesięcznik kulturalno społeczny. Berlin Zachodni 1984
11. Widnokrag. Kwartalnik. Fryburg 1986
12. Wartości. Kwartalnik. Nowy Jork 1984

Tekst niniejszy ma zasignalizować opolskiemu środowisku bibliotekarskiemu oraz bibliofilom Opolszczyzny o istnieniu zbioru biblioteki Sekcji Polskiej Radia Wolna Europa w Opolu. Kolekcja ta powinna zainteresować grono słuchaczy Studium Bibliotekarskiego w Opolu. Warto byłoby dokładnie opracować ten zbiór. Mogłoby to być tematem niejednej pracy dyplomowej młodych adeptów bibliotekarstwa. Myślę, że opolskie środowisko bibliotekarzy zainteresuje się tą sprawą i że kolekcja biblioteki Sekcji Polskiej Radia Wolna Europa nie pozostanie tylko martwym zbiorem leżącym na półkach bibliotecznych. Tą nadzieją ożywiony niniejsze notatki przedkładam.

Współczesna muzyka młodzieżowa. Wybór piśmiennictwa z lat 1990-2000

We współczesnej muzyce popularnej można wyróżnić trzy główne gatunki: rok, dance i pop. Każdy z nich wykształcił wiele odmian, odpowiadających gustom ich wielbicieli. I tak, w muzyce rockowej można wyodrębnić: hard rock, soft rock, grunge, progressive i heavy metal z licznymi podgatunkami. W muzyce dance króluje techno z wieloma podgatunkami oraz rap. Pop music określany jest jako „główny nurt muzycznej rozrywki, nastawiony na zaspokajanie potrzeb masowego odbiorcy”.

W niniejszym zestawieniu prezentowany jest wybór piśmiennictwa z lat 1990-2000, dotyczący najpopularniejszych trendów w muzyce młodzieżowej polskiej i zagranicznej.

ROCK

Początki muzyki rockowej sięgają lat 40. i mają związek z pojawieniem się gitary elektrycznej. Jednak jej widoczny rozwój nastąpił w latach 50., gdy na scenie muzycznej pojawili się tacy wykonawcy jak *Chuck Berry*, *Elvis Presley* czy *Scotty Moor*. W latach 60. powstały słynne zespoły – *The Beatles*, *The Rolling Stones*, *The Who*, *Led Zeppelin*, *Deep Purple* i wiele innych. Ogromny wpływ na rozwój tej muzyki wywarli: *Jim Hendrix*, *Janis Joplin*, *Eric Clapton* czy *Alice Cooper*.

W latach 70. nastąpił gwałtowny rozwój przemysłu rozrywkowego. Był to okres całkowitej swobody artystycznej; coraz płynniejsze stawały się granice między poszczególnymi podgatunkami rocka. W muzyce pojawiły się nury satanistyczne, hard rock i heavy metal. Wielką popularność osiągnęły zespoły: *Black Sabbath*, *Free*, *Kiss*, *Queen*, *Aerosmith*, *AC/DC*. W końcu lat 70. heavy metal został wyparty przez punk rocka, reprezentowanego m.in. przez *The Sex Pistols*, *The Clash*, *The Stranglers*. Punk rock wniósł ze sobą takie zmiany jak: skrócenie utworów, redukcja popisów solowych oraz skoncentrowanie się tekstów piosenek na problemach współczesnej rzeczywistości. Jednak jego popu-

larność zaczęła szybko gasnąć, a granice oddzielające punk od muzyki metalowej zaczęły się zacierać, w miarę powstawania nowych nurtów.

Początek lat 80. to okres ponownej ekspansji muzyki metalowej. Najbardziej reprezentatywne zespoły tego okresu to *Iron Maiden*, *Def Leppard*, *Saxon* i *Diamond Head*. Wtedy też nastąpił podział muzyki metalowej na wielką liczbę nowych gatunków (death, trash, hardcore, industrial, funk, grindcore).

I połowa lat 90. to rozkwit trash (*Metallica*, *Slayer*, *Megadeth*) i grunge (muzyka z Seattle – *Nirvana*, *Mother Love*, *Alice In Chains*). Natomiast w końcu lat 90. – w związku z pojawieniem się komputera i związana z tym możliwością tworzenia muzyki na skalę dotychczas niewyobrażalną – dokonała się kolejna muzyczna rewolucja. Jej wyrazem jest działalność takich zespołów (nazwanych industrialnymi), jak *Marilyn Manson*, *White Zombie*, *Rammstein* i in. W ich cieniu odradza się rock progresywny (*Camel*, *Dream Theater*) i gotycki (*Type O Negative*, *The Mission*) oraz retro rock przypominający stare przeboje w nowych aranżacjach i wykonaniach.

1. Ciemny przyływ energii / Mirosław Pęczak // *Polityka*. - 1997, nr 15, s. 70-71
[Polski metal rock]
2. Co w rocku piszczy? / Ewa Toczek. - Il. // *Ruch Muzyczny*. - 1991, nr 18, s. 7
3. Degenerat na sprzedaż / Andrzej Godewski. - Il. // *Wprost*. - 1994, nr 7, s. 74
[Prowokacja i skandal jako forma reklamy we współczesnej muzyce młodzieżowej]
4. Gdy black metal nie wystarczy / Jarosław Tomasiewicz // *Nowe Państwo*. - 2000, nr 27, s. 11-15
[Ekstremalny odłam nurtu heavy metal, łączący brutalną muzykę z fascynacją złem]
5. Gitary jak szpady / A. Żebrowski. - Il. // *Polityka*. - 1991, nr 28, s. 8
[Rock w ZSRR]
6. Głód niebios : rock&roll w poszukiwaniu zbawienia / S. Turner ; tł. [z ang.] T. Bieroń. - Kraków: „Znak”, 1997. - 233 s.
[Historia rocka w USA i Wielkiej Brytani.]
7. Grunge? Muzyka samobójców / Dorota Pasich // *Wiadomości Kulturalne*. - 1994, nr 11, s. 19
8. Kapela zbawienia : religijny rock : od anarchii do dewocji / Mirosław Pęczak, Piotr Iwicki // *Polityka*. - 1998, nr 16, s. 52-53
[Nurt chrześcijański w polskiej muzyce rockowej]

9. Kazik jest jak fanzin / Wojciech Staszewski // *Polityka*. - 1995, nr 1, s. 19
[Polska scena rockowa]
10. Kruchy metal / Roman Radoszewski // *Śląsk*. - 1996, nr 2, s. 18-20
[Muzyka heavy-metalowa na Śląsku]
11. Kto winien – rock czy chrześcijaństwo? / Elżbieta Łoźna, Iwona Łoźna // *Znaki Czasu*. - 1993, nr 31/32, s. 88-145
[Psychopatyczne oddziaływanie rocka]
12. Punk – pokolenie pustki / Bartosz Kurowski. - Kraków: „Anabasis”,
cop., 1997. - 198 s.,
13. Kwiaty na śmietniku : czy punk rock był wielkim oszustwem? / Mariusz
Czubaj. - Il. // *Polityka*. - 2000, nr 49, s. 64-68
14. Msza na gitarę : „Muzyka chrześcijańska” łączy rockowe rytmy i beztroską
zabawę z ewangelickim przesłaniem / Roman Rogowiecki. - Fot. // *Wprost*. -
2000, nr 32, s. 98-99
[Nurt chrześcijański w polskiej muzyce rockowej]
15. „Muzyczna jazda bez trzymanki” / M. Dziurda. - Il. // *Tygodnik Solidarność*.
- 1992, nr 50, s. 21
[Polska muzyka rockowa]
16. Największy teatr Świata / Jerzy Wertenstein-Żuławski // *Notatnik Teatral-
ny*. - 1996, nr 12/13, s. 92-99
17. Nareszcie w Europie! / Rich Richardson; tł. Grzegorz Basajj. - Il. // *Wiado-
mości Kulturalne*. - 1994, nr 18, s. 18
[Polska scena rockowa]
18. Nicoswojony rock / Jan Neuberg. - Il. // *Opole*. - 1991, nr 1/2, s. 45, 51
19. Po zmroku / Ryszard Przybylski // *NaGłos*. - 1995, nr 18/19, s. 16-17
20. Ramię Boga Królestwa Zła / Łukasz Klesyk. - Il. // *Wiadomości Kulturalne*.
- 1994, nr 27, s. 23
21. Rock lat osiemdziesiątych wobec komunizmu i Solidarności. Ref. / P. Brat-
kowski // *Dialog*. - 1992, nr 8, s. 174-178
22. Rock, pop, folk... / Ewa Toczek. - Il. // *Ruch Muzyczny*. - 1991, nr 16, s. 1, 7
[Charakterystyka muzyki rockowej]

23. Rock'n'rollada / S.Ray-Mont. - Il. // *Czas Kultury*. - 1991, nr 5, s. 86-90
[Muzyka rockowa w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych]
24. Rockowa wizja Polski / Mirosław Pęczak // *Polityka*. - 1992, nr 47, s. 1, 8
25. U źródeł nowoczesnej sztuki rockowej : muzyczna psychodelia w wariacie brytyjskim / Andrzej Dorobek // *NaGłos*. - 1995, nr 18/19, s. 141-165
26. Wielki czerwony spisak rock'n'rollowy / Jerzy Wertenstein-Żuławski. - Il. // *Tygodnik Powszechny*. - 1990, nr 28, s. 4
[Polski rock lat 80-tych]
27. Zabij swój strach / Mirosław Pęczak. - Il. / *Polityka*. - 1994, nr 41, s. 18
[Polskie piosenki rockowe]
28. Zagłuszyć świat / Barbara Janikowska // *Ład*. - 1994, nr 4, s. 1, 6
29. Ziemia obiecana : kultura rocka 1954-1994 / G.Castaldo ; tł [z wł.] J.Uszyński.
- Kraków: „Znak”, 1997. - 310 s.

RAP

Początków rapu należy szukać w „Czarnych” dyskotekach Nowego Jorku pod koniec lat 70. Styl ten polegał na rytmicznym recytowaniu przez tamtejszych dyskdżokejów zaimprovizowanych tekstów do podkładów z płyt analogowych, uzyskanych – najprościej rzecz ujmując – przez powtarzanie na gramofonie instrumentalnego fragmentu jakiegoś utworu.

Przez lata muzyka funkcjonowała tylko w czarnych gettach. Wielką popularność uzyskała w połowie lat 80. dzięki przebojom takich zespołów jak: *Run D.M.C.* i *The Beastie Boys*.

Rap nie jest tylko muzyką, ale sposobem bycia i filozofią życiową, propagując często bardzo ostre, rasistowskie wręcz poglądy, ale też kierując krytyczne uwagi pod adresem własnej społeczności.

Elementy rapu trafiły do innych gatunków muzycznych. Połączenie rapu z muzyką dance stworzyło: acid house, rave i techno, a przenikanie się z soft rockiem dało gatunek zwany madchester sound. Największy jednak wpływ wywarł rap na muzykę pop i soul, co znalazło wyraz w utworach m.in. *Michaela Jacksona* i *Madonny*. Rap okazał się jednym z najważniejszych zjawisk II połowy lat 80. Dzisiaj jako czysty gatunek już raczej nie istnieje.

1. Rap : między Malcolmem X a subkulturą gangową / Zbigniew Marcin Kowalewski. - Warszawa: [„PWR”], 1994. - 97 s.
2. Manifest blokersów : pokolenie wyżu demograficznego wybrało hip hop / Robert Leszczyński // *Gazeta Wyborcza*. - 1998, nr 33, s. 16
[Rozwój muzyki hip hop w Polsce]
3. Rap : szkic z jednokrotnym zaledwie użyciem słowa postmodernizm / Robert Leszczyński // *Notatnik Teatralny*. - 1996, nr 12/13, s. 102-105
[Początki i rozwój muzyki rap]
4. Rap – bełkot idioty czy nowa neutralność ? / Ewa Toczek // *Ruch Muzyczny*. - 1991, nr 23, s. 8
5. Rymy nad miastem : język młodych końca wieku / Robert Leszczyński // *Gazeta Wyborcza*. - 1999, nr 72, s. 23-24
[Muzyka i zespoły hip hopowe w Polsce]
6. Tylko bez egzaltacji : o polskim rapie / Jakub Stachowiak // *Czas Kultury*. - 1997, nr 2, s. 52-55
7. Wołanie o kanciapę / Alicja Basta // *Wiadomości Kulturalne*. - 1996, nr 11, s. 8
[Kieleccy raperzy]

TECHNO

Techno jest jedną z odmian muzyki dance, charakteryzującej się żywą rytmiką i łatwo wpadającą w ucho melodią. Skierowana jest głównie do takiego odbiorcy, który po całym tygodniu pracy pragnie jak najlepiej wypocząć.

Muzyka techno narodziła się w II połowie lat 80. w Detroit. Za jej twórców uznaje się trzech czarnoskórych artystów, którzy dokonali syntezy muzyki elektronicznej z tanecznymi rytmami czarnego funky. Dzięki technice samplingu, polegającej na wycinaniu z istniejących nagrań drobnych fragmentów i łączenie ich na rytmicznym podkładzie tanecznym, tworząc nowy utwór – dyskdozokeje z Chicago stworzyli nowy gatunek – house. Techno i house zyskały wkrótce tak ogromną popularność, że zaczęto organizować imprezy taneczne w wielkich pomieszczeniach (stare hale fabryczne, sportowe) i pod gołym niebem. Tak narodziła się moda rove, która największy wymiar osiągnęła w berlińskiej Paradzie Miłości, wymyślonej przez tamtejszego dyskdozokeja – Dr Motte’a.

Z czasem z techno wyodrębniły się ważne odmiany. Oprócz typowej muzyki

tanecznej house i garage pojawiły się takie nurty jak: goa trance, jungle, trip hop i ambient.

1. Muzyka i komputer : wprowadzenie / Helmut Schaffrath ; tl. Ewa Dahlig // *Muzyka*. - 1993, nr 3/4, s. 63-71
2. Muzyka przyszłości? / Paweł Gyzył. Il. // *Nowe Państwo*. - 2000, nr 38, s. 42-43
[Historia i odmiany muzyki techno]
3. Orgazm w samotności. - Fot. // *Nowe Państwo*. - 1999, nr 50, dod. *Nowożytny Posttygodnik*, nr 2, s. 1, 6
4. Techno / Ewa Toczec // *Frona*. - 1994, nr 2/3, s. 200-209
5. Technoagitka / Rafał Księżyk // *Gazeta Wyborcza*. - 2000, nr 9, s. 12
6. Technokracja : muzyka techno wprawia w ekstazę i daje poczucie wieczności / Agnieszka Zwiefka. - Fot. // *Wprost*. - 2000, nr 39, s. 114-115

DISCO POLO

Disco polo było swego rodzaju fenomenem muzycznym na polskiej scenie muzycznej lat 90. Znienawidzone przez krytyków, było wyrazem gustów masowego odbiorcy.

Można stwierdzić, że gatunek ten istniał już od dawna, a jego prekursorem byli *Janusz Laskowski*, *Bolter* czy *Tercet Egzotyczny*.

Nazwa „disco polo” nawiązuje do muzyki italo disco, bardzo popularnej w Polsce w latach 80. Wykonawcy disco polo w swych piosenkach wykorzystywali gotowe brzmienie i rytmy, preparowane w syntezatorach, w myśl zasady: jak najprościej grać i jak najprościej śpiewać. Teksty dotyczyły głównie miłości; powodzeniem cieszyły się też piosenki frywolne. Choć piosenki wykonawców disco polo nie były początkowo grane w większości stacji radiowych – płyty wydawane były przez wydawców niezależnych, i rozprowadzane poza oficjalnymi sieciami dystrybucji – to cieszyły się olbrzymią popularnością zwłaszcza wśród mieszkańców wsi i małych miasteczek. Niebawem rozwój muzyki disco polo nastąpił na początku lat 90., kiedy to upadły wielkie państwowe wytwórnie fonograficzne, a powstała luka wypełniona przez małe firmy. Wtedy to płyty i kasyety z muzyką disco polo, w wykonaniu *Casanovy*, *Bayer Full*, *Shazzy*, *Top One* itp. zaczęto wydawać i sprzedawać w bardzo dużych nakładach. Jednak pod koniec lat 90. zainteresowanie tym rodzajem muzyki znacznie zmalało.

Powodów było kilka: wzrost wymagania słuchaczy oraz powstanie profesjonalnych zespołów muzyki pop, dance i folk, które odebrały disco polo znaczną część odbiorców.

1. Co to jest disco polo? / Sławomir Zygmunt // *Kino*. - 1998, nr 4, s. 28
2. Dlaczego słuchamy? / Renata Kułakowska // *Wiadomości Kulturalne*. - 1996, nr 30, s. 19
3. Emancypacja kotleta / Arkadiusz Panasiuk. - Rys. // *Wiadomości Kulturalne*. - 1994, nr 26, s. 23
4. Fenomen disco polo i jego miejsce w polskiej kulturze masowej lat dziewięćdziesiątych : skrót pracy / Zofia Woźniak // *Etnografia Polska*. - 1998, z. 1/2, s. 187-203
5. Festiwal ofert / Agnieszka Wołk-Łaniewska // *Przegląd Tygodniowy*. - 1995, nr 50/51, s. 12
6. Jak w rodzinie : czy mafia rządzi biznesem disco polo? / Sławomir Mizerski, Mirosław Pęczak // *Polityka*. - 1996, nr 33, s. 49-50
7. Muzyka wyzwolonej wsi / Jarosław Banaszek // *Arcana*. - 1999, nr 29, s. 116-126
8. Pogrzeb disco polo? / Robert Leszczyński // *Gazeta Wyborcza*. - 1997, nr 31, s. 12-13
9. Prosty świat disco polo / Dariusz Gabasiński // *Zeszyty Prasoznawcze*. - 1996, nr 3/4, s. 107-116
10. Whisky z colą : disco polo - nowa muzyka ludowa / Anna Matalowska // *Polityka*. - 1996, nr 31, s. 42-43
11. Z bazaru na salony : disco polo atakuje / Mirosław Pęczak // *Polityka*. - 1996, nr 18, s. 68-69

FOLK

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat wzrasta w Polsce zainteresowanie polską muzyką ludową, której różne formy stanowią inspirację dla rzeszy muzyków. Próby popularyzacji wątku ludowego w muzyce podejmowali tacy wykonawcy jak *Voo Voo*, *Grzegorz Ciechowski*, *Trebanie Tutki* czy *Twinkle Brothers*, jednak ich wysiłki nie przyniosły spodziewanych sukcesów. Dopiero występy i płyty duetu *Goran Bregović* – *Kayah* spotkały się z entuzjastycz-

nym przyjęciem. Na fali zainteresowania ich twórczością pojawiły się takie zespoły jak *Brathankowie* czy *Golec uOrkiestra*.

Fakt, że folklor ludowy jest atrakcyjny, bierze się być może stąd, że jest nośnikiem tradycji, której nam brakuje. Ciągłość kulturowa była i jest czynnikiem niezwykle ważnym. W rozwoju ludzkości, jednak wskutek szybkich przemian społecznych i historycznych ciągłość ta została osłabiona. Najszybszym do niej powrotem okazała się muzyka ludowa.

1. Do jakich prowadzą źródła? : o poszukiwaniach prawdy brzmienia / Jakub Żmizdiński // *Czas Kultury*. - 2000, nr 4, s. 72-78
[Koniec muzyki folkowej]
2. Folk-fala / Marcin Zaworski. - Il. // *Machina*. - 2000, nr 7, s. 40-44
3. Folkowa gorączka złota / Marcin Skrzypek // *Czas Kultury*. - 2000, nr 4, s. 13-19

INNE STYLE I KIERUNKI

1. Cudze chwalicie, swego nie znacie / Paweł Gzyl // *Nowe Państwo*. - 2000, nr 42, s. 42-43
[Zagraniczne sukcesy polskiej muzyki alternatywnej – jass, punk, techno]
2. Czy dance ma sens? / Tomasz „Konfi” Konfederak. - Il. // *Gazeta Muzyczna*. - 2000, nr 11, s. 12-13
3. Dub – muzyka z recyklingu / Artur Stefański. - Il. // *Machina*. - 2000, nr 9, s. 59-62
4. Gwiazdy jakby zbladły / Robert Leszczyński // *Gazeta Wyborcza*. - 2000, nr 277, s. 16
[Regres w muzyce rozrywkowej]
5. Jezus, jak się cieszę : rock, punk, rap i kapitalizm / Grzegorz Brzozowicz // *Tygodnik Powszechny*. - 1998, nr 26, dod. Kontrapunkt, nr 6/7, s. VII
[Polska scena muzyki młodzieżowej]

6. Miłość to duchowa amunicja / Paweł Gzyl. - Il. // *Nowe Państwo*. - 2000, nr 48, s. 42-43
[Nurt chrześcijański w polskiej muzyce rozrywkowej]
7. Oblicza syntetycznego dźwięku : prąd na marginesie / Łukasz Klesyk, Artur Górski // *Wiadomości Kulturalne*. - 1994, nr 17, s. 19
[Muzyka elektroniczna]
8. Od buntu po konformizm / Grzegorz Brzozowski // *Tygodnik Powszechny*. - 1998, nr 20, dod. *Kontrapunkt*, nr 4, s. VII
[Polska muzyka młodzieżowa lat 90-tych]
9. Piosenka i życie / Andrzej Cybulski // *Dziś*. - 1995, nr 10, s. 64-71
[Muzyka rozrywkowa]

ZARTY Z PÓJEK ZARTY Z PÓJEK ZARTY

- Gdzie idziesz?
- Niosę książki do biblioteki.
- Zwariowałaś?! Przecież oni mają tyle książek, że pożyczają innym.

- Pani ostatnia książka jest naprawdę świetna! Kto ją za panią napisał?
- Och dziękuję, to miłe..., a ktoś pani przeczytał tę książkę?

Teresa Mazur

Aleksandra Paniewska

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

W kręgu literatury. Nasi goście

Od bieżącego numeru rozpoczynamy nową rubrykę pod nazwą "W kręgu literatury. Nasi goście", w której chcielibyśmy zaprezentować sylwetki pisarzy i poetów, z którymi czytelnicy naszego województwa mogą zetknąć się w trakcie organizowanych przez biblioteki publiczne SPOTKAN AUTORSKICH.

Informacje zamieszczane w tym cyklu mają jednak służyć pomocą głównie bibliotekarzom. Brak czasopism fachowych w bibliotekach często powoduje, że mamy trudności w dotarciu do aktualnych i rzetelnych wiadomości o współczesnych twórcach literatury, ich dorobku pisarskim, a czasem do życiorysu. Prezentować więc będziemy informacje o pisarzach odwiedzających Opolszczyznę zawsze w trzech grupach zagadnień: O autorze, O twórczości, O spotkaniach autorskich.

Pragniemy także, by rubryka ta pełniła funkcję promocyjną; chcielibyśmy bowiem przedstawić sylwetki tych literatów, którzy w powszechnym odbiorze są mniej popularni, ale ze względu na walory swego pisarstwa zasługują na uwagę.

Mamy nadzieję, że nasze informacje przyczynią się nie tylko do zróżnicowania oferty autorów spotykających się z czytelnikami w Waszych bibliotekach, ale także do rozpropagowania tej formy pracy kulturalnej.

Krzysztof Petek urodził się w 1970 roku w Wadowicach. Ponieważ już w liceum marzył o zawodzie dziennikarza, naturalną konsekwencją tych planów było ukończenie studiów dziennikarskich (dodatkowo również politologicznych) na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

Sam o sobie mówi, że bardzo wczesnie opanował go „duch przygody”; obozy harcerskie, piesze wędrówki po Polsce i Europie pozwoliły mu nie tylko na zwiedzanie i poznawanie ciekawych miejsc oraz ludzi, ale także na zdobywanie wielu przydatnych umiejętności, a co najważniejsze na

obserwację życia w jego najprawdziwszej, nie wymudnionej formie.

Dzisiaj Krzysztof Petek sam uczy młodych ludzi, organizując dla nich specjalne kursy przetrwania, obozy, wędrówki. Stara się pokazać młodzieży alternatywny do lansowanego przez brutalne filmy sposób bycia i spędzania wolnego czasu, w którym liczy się otwartość na drugiego człowieka, umiejętność radzenia sobie w życiu oraz ciekawość świata, bo przygoda czeka na tych, którzy wychodzą jej naprzeciw.

O twórczości

Akcja wszystkich książek Krzysztofa Petka rozgrywa się w autentycznym miejscu opisanym z dziennikarską dokładnością i łatwym do odnalezienia na mapie. Toczy się zawsze teraz – w latach dziewięćdziesiątych naszego stulecia. Przygotowując książkę autor dokonuje tych samych operacji, co pracując nad reportażem: odwiedza przeróżne zakątki kraju, zbiera informacje, rozmawia z ludźmi, czyta, nagrywa, a czasem nawet podsłuchuje i podgląda. W ten sposób sam włącza się w nurt przygód, które zamierza opisać. Od pierwszej książki autor świadomie wpisał się w nurt literatury akcji, która, o ile jest to możliwe, ukazuje autentyczny świat współczesnych nastolatków. Problemy, jakie w toku sensacyjnej akcji pokonują młodzi bohaterowie są problemami dorastającej do samodzielności życia młodzieży: przyjaźń, odwaga, poświęcenie dla innych, kłamstwo, manipulacja, chciwość, wreszcie próba zrozumienia co jest w życiu najważniejsze – to pytania na które autor nie daje gotowej odpowiedzi, ale

zmusza do budowania własnej hierarchii wartości.

Popularność przyniosła autorowi seria: „*Porachunki z przygodą*”*, obejmująca obecnie 10 tytułów: „*Mroczny labirynt*”, „*Tajemnica deszczowej nocy*”, „*Czarna walizka*”, „*Kamienna pułapka*”, „*Ostatnia zagadka*”, „*Trzy dni od teraz*”, „*Bezlitosna fala*”, „*Koszmarna przesyłka*”, „*Wszystko w swoim czasie*”, „*Kolekcja łowcy cieni*”.

O spotkaniach autorskich

Z czytelnikami naszego województwa Krzysztof Petek spotyka się od 1998 r. Dotychczas odbyło się 25 spotkań, które zjednują autorowi coraz większą popularność i sympatię młodzieży. Autor przyjeżdża nie tylko na spotkania organizowane przez WBP w Opolu, ale także na indywidualne zaproszenia bibliotek. Ma ze sobą zawsze swoje książki.

* Aktualne informacje o autorze i jego książkach można znaleźć na stronie internetowej: www.petek.prv.pl

OLGA TOKARCZUK

Olga Tokarczuk urodziła się w 1962 r. w Sulechowie. Jej rodzice byli w latach 60-tych nauczycielami uniwersytetu ludowego w Klenicy koło Zielonej Góry. Lata szkolne, do matury Olga Tokarczuk spędziła na Opolszczyźnie. Na kierunek studiów wybrała psychologię kliniczną, a po jej ukończeniu pracowała jako psychoterapeutka. Z Warszawy, po studiach przenieśli się do Wrocławia, gdzie jej przyszły mąż kończył uniwersytet. Przed 12 laty wraz z mężem i półtorarocznym synem przeprowadziła się do Wałbrzycha. Obecnie autorka mieszka częściowo w Wałbrzychu, a częściowo

w kupionym kilka lat temu domku na wsi „domu na końcu wszystkich dróg, na końcu świata i w samym środku świata – Sudetach”.

O sobie samej w jednym z wywiadów autorka mówi: *„Kiedyś byłam bardziej nastawiona na nie wobec świata, potem z wiarą próbowałam stosować się do zaleceń psychologii: oddychaj głęboko, mów, co czujesz, a wszystko będzie dobrze. A dziś myślę, że mamy ograniczony wpływ na to, co się dzieje. Dlatego staram się naturalnie płynąć z nurtem życia”*.*

O twórczości

Olga Tokarczuk debiutowała w 1993 r. powieścią „*Podróż ludzi Księgi*” będącą przypowieścią o ludzkiej bezradności wobec tajemnicy istnienia, historią złudzeń, i przewrotności losu. „*Podróż ludzi Księgi*” jest opowieścią o niezwykłej wyprawie zaplanowanej przez tajemnicze Bractwo w celu odnalezienia Księgi napisanej przez Boga. Ma ona zawierać nie tylko wszystkie mądrości świata, ale także posiadać cudowną moc. W podróż do ukrytego w górach starego klasztoru wyruszają: niemowa Gauche, utrzymanka bogatego panicza – Weronika oraz Markiz – jedyny wtajemniczony.

W 1995 r. ukazała się powieść „*E.E.*”, której akcja toczy się w 1908 r. w niemieckim Wrocławiu. 15-letnia Erna Eltzner nagle zaczyna wchodzić w kontakty z duchami zmarłych i budzi tym zainteresowanie wielu osób: lekarza Loewe, który interesuje się żydowską mistyką; Artura Schatzmanna, młodego studenta – naukowca, badacza mózgu; Waltera Frommera, urzędnika magistrata-

tu oraz psychoanalityka – doktora Vogla.

Największy sukces przyniosła pisarce wydana po raz pierwszy w 1996 r. powieść „*Prawiek i inne czasy*”. Jest to epicka przypowieść o niszczącej sile czasu, rozpisana na toczącą się ponad 80 lat historię mitycznej podkieleckiej wsi i jej mieszkańców. Za „*Prawiek*” autorka otrzymała Paszport „Polityki” za rok 1996, a w roku 1997 nagrodę Fundacji im. Kościelskich. Książka była również nominowana do Nagrody Literackiej Nike i wygrała plebiscyt czytelników.

W roku 1998 wydany został zbiorek wczesnych opowiadań „*Szafa*” oraz kolejna powieść „*Dom dzienny, dom nocny*” nominowana do Nagrody Nike '99. Powieść skomponowana jest na kształt dawnej kroniki, w którą wpisane są sekwencje narracyjne. Obok opowieści inspirowanych wyjątkowymi losami wybranych postaci, jest tu szereg zapisków dygresyjnych, gdzie równie ważne są napomknienia o Internecie, opisy snów, przepisy kulinarne na potrawy z muchomorów, fragmenty apokryfów lub traktatów filozoficznych, ciekawostki z życia jaszczurek i opowieści zamkniętej wiejskiej społeczności.

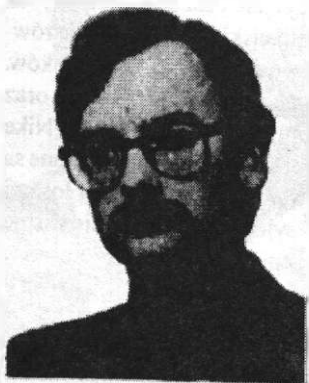
O spotkaniach autorskich

Olga Tokarczuk z czytelnikami bibliotek naszego województwa spotka się w przyszłym roku po raz pierwszy. Planujemy zorganizowanie 9 spotkań autorskich.

* Twój Styl 3/99 s. 26

ANDRZEJ SAPKOWSKI *

O autorze

Andrzej Sapkowski urodził się w 1948 r. Z zawodu jest ekonomistą, w latach 1972-94 był pracownikiem polskiego handlu zagranicznego.

"Andrzej Sapkowski, niezwykle elegancki, szpakowaty dżentelmen, często pojawia się na konwentach, czyli zjazdach miłośników fantastyki. Na spotkaniach autorskich, podczas których prezentuje swe odczytanie, także w fantastyce obcojęzycznej, oraz znajomość kilku języków, ogólne obycie w świecie i (zasłużone) wysokie mniemanie o własnym pisarstwie, zawsze

*gromadzi liczne grono swych wielbicieli, którzy pieszczotliwie nazywają go Sapkiem." ***

O twórczości

W notce o Andrzeju Sapkowskim zamieszczonej w antologii SF „*Jawno-grzesznica*” (1991 r.) można przeczytać, iż „przed rokiem 1985 pisywał, ale rzadko i za podłe pieniądze. W roku 1985, zdenerwowany niskim poziomem drukowanej na świecie fantasy, chwycił za pióro na dobre. I na złe”. Debiutował zamieszczonym na łamach „*Fantastyki*” (1986 r.) opowiadaniem „*Wiedźmin*”, które z czasem rozrosło się do swoistej sagi. Wiedźmin Geralt jest osobą zwalczającą za pomocą magii Zło i z tego oraz dla tego żyjącą. Oprócz ludzi: trubadura Jaskra, pięknej czarodziejki Yennefer, królowny Ciri książki Sapkowskiego pełne są smoków, strzyg, półelfów i innych stworów zaczerpniętych z mitologii słowiańskiej, celtyckiej i innych. Cykl o Wiedźminie objął zamknięty pięcioksięg („*Krew elfów*”, „*Czas pogardy*”, „*Chrzest ognia*”, „*Wieża jaskółki*”, „*Pani jeziora*”). Zapowiadane przez autora definitywne zakończenie cyklu przybrało drastyczną formę masakry głównych bohaterów w tomie piątym. Wiedźmin stanie się wkrótce jednak bohaterem filmu fabularnego oraz serialu telewizyjnego.

Andrzej Sapkowski jest także autorem innych, nie związanych z literaturą fantasy tekstów: gry fabularnej oraz eseju o królu Arturze „*Świat króla Artura. Maladie*”. Pierwsza jego część jest próbą usystematyzowania wiedzy i dotychczasowych opracowań na temat mitu arturiańskiego. Drugą stanowi rein-

terpretacja historii Tristana i Izoldy.

Wydawnictwo „SuperNowa” zapowiada w najbliższym czasie edycję kolejnego tytułu, pierwszego w Polsce „*Leksykonu miłośnika fantasy*” autorstwa Andrzeja Sapkowskiego. Ma to być „podręcznik, poradnik, kompendium, leksykon, bestiariusz i informator” w jednym. W publicznych wystąpieniach pisarz wspomina także o swej nowej powieści historii alternatywnej, osadzonej w średniowieczu.

O spotkaniach autorskich

Andrzeja Sapkowskiego gościliśmy w bieżącym roku na Opolszczyźnie po raz pierwszy. W sześciu bibliotekach autor spotkał się z czytelnikami, głównie swoimi fanami. Organizacją spotkań autora zajmuje się jego menadżer – Bogdan Rostowski.

* Autor ma własną stronę internetową : www.sapkowski.fantasy.art.pl

** Guliwer 3/95 s. 20

Warto poszukać w Internecie...

– **<http://eduseek.ids.pl>**

„Edukacja w Polskim Internecie” – serwer firmy Internet Data Systems. Strony edukacyjne ułożone są według przedmiotów nauczania, a dodatkowo zamieszczono linki do stron Ministerstwa Edukacji Narodowej, szkół prezentujących się w Internecie, instytucji oświatowych, wydawców podręczników szkolnych, słowników, encyklopedii, leksykonów. Materiały prezentowane na łamach Eduseeka poddawane są ocenie tzw. Rady Mędrców, którą tworzą pracownicy naukowcy wyższych uczelni. Serwer umożliwia także wymianę poglądów na temat komputeryzacji w oświacie.

– **<http://www.gimnazjum.pl>**

Witryna prezentująca wszelkie informacje związane z funkcjonowaniem gimnazjów. Zawiera podstawowe wiadomości o reformie systemu oświaty zgromadzone w „Biblioteczce reformy” oraz w wykazie aktów prawnych, spis szkół i instytucji oświatowych związanych z gimnazjami, informacje o programach i podręczniki z poszczególnych przedmiotów, kalendarium. Odwiedzający stronę mogą skorzystać z zaprezentowanych konkursów oraz dwóch list dyskusyjnych.

– **<http://www.albedo.art.pl/brzechwa/index.html>**

W związku z przypadającą w bieżącym roku 100 rocznicą urodzin Jana Brzechwy proponujemy witrynę poświęconą temu autorowi. Można w niej znaleźć obok przykładowych tekstów („Liryka mojego życia”, „Sto bajek”, „Baśnie i poematy”) wspomnienia siostry poety i wybór zdjęć z rodzinnego albumu.

– **<http://www.republika.pl/venatorx>**

Strona internetowa wrocławskiego pisarza Krzysztofa Petka, autora przygodowo-sensacyjnych książek dla młodzieży. Obok informacji o autorze i jego książkach (głównie seria „Porachunki z przygodą”), spotkaniach autorskich znaleźć tu można porady jak pisać książki, wiadomości o warsztatach dziennikarskich i organizowanych przez autora „szkołach przetrwania”.

Wzorcowy regulamin pracy

Zgodnie z zapowiedzią z ostatniego numeru drukujemy przykładowy regulamin pracy.

Ogólne zasady tworzenia regulaminu pracy

1. Regulamin pracy jest jednym ze źródeł prawa pracy.
2. Regulamin pracy wprowadza się we wszystkich zakładach zatrudniających co najmniej 5 pracowników. Z obowiązku jego wprowadzenia zwolnione są zakłady zatrudniające mniej niż 5 pracowników oraz te, w których funkcjonuje układ zbiorowy pracy zawierający postanowienia z zakresu organizacji i porządku pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników.
3. Regulamin jest aktem wewnątrzzakładowym, wydanym przez pracodawcę w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową. W przypadku, gdy u danego pracodawcy nie działa organizacja związkowa regulamin ustala pracodawca.
4. Postanowienia regulaminu obowiązują wszystkich pracowników bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko i nie mogą być mniej korzystne dla pracownika niż przepisy kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych.
5. Postanowienia regulaminu nie dotyczą osób świadczących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy (np. umowy zlecenia, umowy o dzieło).
6. Regulamin pracy powinien zawierać postanowienia ustalające organizację i porządek w procesie pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników.
7. Regulamin ustala się na czas nieokreślony i obowiązuje, dopóki nie nastąpi jego zmiana lub uchylene przez akt wyższego rzędu.
8. Regulamin wchodzi w życie po upływie 2 tygodni od daty podania go do wiadomości pracowników w sposób przyjęty u danego pracodawcy.

WZORCOWY REGULAMIN PRACY

Na podstawie:

Art. 104² Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. Nr 24, poz. 141, z późn. zm.) oraz art. 16 Ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110)

ustalam, co następuje:

I. PRZEPISY WSTĘPNE

§ 1

Regulamin ustala organizację i porządek w procesie pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników.

§ 2

Postanowienia regulaminu dotyczą wszystkich pracowników bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.

§ 3

Każdy pracownik przed dopuszczeniem do pracy podlega zaznajomieniu z regulaminem; oświadczenie o zapoznaniu się z treścią regulaminu, zaopatrzone w podpis pracownika i datę, zostaje dołączone do akt osobowych.

§ 4

Ilekoć w regulaminie jest mowa o pracodawcy, należy przez to rozumieć Dyrektora/Kierownika Biblioteki Publicznej w

II. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW

§ 5

Podstawowym obowiązkiem pracownika jest :

1. rzetelnie i efektywnie wykonywać pracę,
2. stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeśli nie są one sprzeczne z przepisami prawa lub umową o pracę,

3. przestrzegać ustalonego czasu pracy,
4. przestrzegać regulaminu pracy i ustalonego w zakładzie porządku,
5. przestrzegać przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych,
6. podnosić kwalifikacje zawodowe,
7. zachować w tajemnicy informacje, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę,
8. przestrzegać zasad współżycia społecznego,
9. dbać o czystość i porządek wokół swego stanowiska pracy,
10. należyście zabezpieczyć, po zakończeniu pracy pomieszczenia pracy.

§ 6

Zabrania się pracownikom:

1. opuszczania stanowiska pracy w czasie pracy, bez zgody przełożonego,
2. wnoszenia na teren zakładu alkoholu,
3. palenia tytoniu, poza miejscami specjalnie do tego celu wydzielonymi.

§ 7

W związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy pracownik jest zobowiązany rozliczyć się z zakładem i uzyskać odpowiedni wpis w karcie obiegowej.

III. CZAS PRACY

§ 8

Czas pracy powinien być w pełni wykorzystany przez każdego pracownika na wykonywanie obowiązków służbowych.

§ 9

1. Czas pracy pracowników nie może przekraczać 8 godzin na dobę i wynosi 40 godzin na tydzień w jednomiesięcznym okresie rozliczeniowym.
2. Czas pracy pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy ustalają indywidualne umowy o pracę.
3. Za pracę wykonywaną ponad normę czasu pracy przysługuje wynagrodzenie na wartość ustaloną w art. 134 kp.

§ 10

1. Ustala się następujące godziny rozpoczęcia i kończenia pracy:

.....
.....
.....

2. Godziny rozpoczęcia i kończenia pracy pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy ustala się indywidualnie.

§ 11

Pracownicy, których dobowy wymiar czasu pracy wynosi co najmniej 6 godzin korzystają z 15-minutowej przerwy w pracy wliczanej do czasu pracy. Czas rozpoczęcia i zakończenia przerwy śniadaniowej ustalają kierownicy w porozumieniu z pracownikami.

§ 12

Każdy pracownik powinien stawić się do pracy w takim czasie, by w godzinach rozpoczęcia pracy znajdował się na stanowisku pracy. Przebywanie pracownika na terenie zakładu pracy poza godzinami pracy, może mieć miejsce tylko w uzasadnionych przypadkach i podlega pisemnemu udokumentowaniu.

§ 13

Przyjście do pracy i wyjście z pracy pracownicy potwierdzają swym podpisem na liście obecności lub w inny przyjęty w zakładzie sposób.

IV. OBOWIĄZKI PRACODAWCY

§ 14

Pracodawca jest zobowiązany w szczególności:

1. zapewnić pracownikowi przydział pracy zgodny z treścią zawartej umowy o pracę,
2. zaznajomić pracownika podejmującego pracę z zakresem jego obowiązków i praw,
3. organizować pracę w sposób zapewniający pełne wykorzystanie czasu pracy, jak również osiąganie przez pracowników, przy wykorzystaniu ich kwalifikacji i uzdolnień, należytej jakości pracy,
4. zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy oraz prowadzić systematycznie szkolenia pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,

5. terminowo i prawidłowo wypłacać wynagrodzenie,
6. ułatwiać pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
7. zaspokajać, w miarę posiadanych środków, bytowe, socjalne i kulturalne potrzeby pracowników.

V. URLOPY I ZWOLNIENIA OD PRACY

§ 15

1. Urlopu wypoczynkowego udziela się zgodnie z planem urlopów. Plan urlopów ustala się biorąc pod uwagę wnioski pracowników i potrzeby wynikające z konieczności zapewnienia normalnego toku pracy.
2. Pracownik może rozpocząć urlop wyłącznie po uzyskaniu pisemnej zgody pracodawcy.
3. Na wniosek pracownika, w wyjątkowych sytuacjach, urlop wypoczynkowy może być udzielony poza planem urlopów.
4. Urlopu nie wykorzystanego zgodnie z planem urlopów należy pracownikowi udzielić najpóźniej do końca 1 kwartału następnego roku.
5. Za czas urlopu pracownikowi przysługuje wynagrodzenie, jakie by otrzymał, gdyby w tym czasie pracował. Zmienne składniki wynagrodzenia obliczane są na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z okresu 3 miesięcy poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu.

§ 16

1. Pracownikowi, na jego pisemny wniosek, może być udzielony urlop bezpłatny.
2. W razie korzystania przez pracownika z urlopu bezpłatnego dłuższego niż jeden miesiąc urlop wypoczynkowy ulega proporcjonalnemu skróceniu.

§ 17

Na zasadach określonych przepisami szczególnymi udziela się urlopu bezpłatnego pracownikowi:

1. w celu sprawowania osobistej opieki nad swoim dzieckiem (urlop wychowawczy),
2. dla umożliwienia wykonywania mandatu posła lub senatora,
3. młodocianemu, w okresie ferii szkolnych, po wyczerpaniu urlopu wypoczynkowego,
4. podejmującemu naukę w szkole lub w formach pozaszkolnych, bez skierowania pracodawcy,

5. skierowanemu do pracy za granicą, na okres skierowania,
6. na czas wykonywania służby w przedstawicielstwie dyplomatycznym lub urzędzie konsularnym za granicą,
7. na czas pełnienia z wyboru funkcji związkowej poza zakładem pracy, jeżeli z wyboru wynika obowiązek wykonywania tej funkcji w charakterze pracownika.

§ 18

W trybie i na zasadach określonych stosownymi przepisami pracodawca jest zobowiązany zwolnić pracownika od pracy:

1. w celu wykonywania zadań lub czynności:
 - a) ławnika w sądzie,
 - b) członka komisji pojednawczej,
 - c) obowiązku świadczeń osobistych,
2. w celu:
 - a) wykonywania powszechnego obowiązku obrony,
 - b) stawienia się na wezwanie organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego, sądu, prokuratury, policji, kolegium do spraw wykroczeń, komisji pojednawczej, sądu pracy, Najwyższej Izby Kontroli w związku z prowadzonym postępowaniem kontrolnym,
 - c) przeprowadzenia badań przewidzianych przepisami w sprawie obowiązkowych badań lekarskich i szczepień ochronnych przewidzianych przepisami o zwalczaniu chorób zakaźnych, o zwalczaniu gruźlicy albo badań stanu zdrowia na określonych stanowiskach pracy, jeżeli nie jest możliwe przeprowadzenie badań w czasie wolnym od pracy,
 - d) oddania krwi albo przeprowadzenia zleconych przez stację krwiodawstwa okresowych badań lekarskich,
 - e) uczestniczenia w posiedzeniach rady nadzorczej, jeżeli pracownik jest członkiem tej rady,
3. w celu występowania w charakterze:
 - a) biegłego w postępowaniu administracyjnym, karnym, przygotowawczym, sądowym lub przed kolegium do spraw wykroczeń,
 - b) strony lub świadka w postępowaniu przed komisją pojednawczą.

§ 19

Pracownikom pełniącym funkcję wykładowców w szkołach zawodowych, w szkołach wyższych oraz samodzielnych placówkach naukowych, naukowo-badawczych, naukowo-dydaktycznych przysługuje zwolnienie od pracy na czas niezbędny do prowadzenia zajęć, w wymiarze nie przekraczającym 6 go-

dzin tygodniowo lub 24 godzin w miesiącu, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

§ 20

1. Pracownik może być zwolniony od pracy na czas niezbędny dla załatwienia ważnych spraw osobistych lub rodzinnych, które wymagają załatwienia w godzinach pracy. Zwolnienia udziela pracodawca, gdy zachodzi nieunikniona potrzeba takiego zwolnienia.
2. Za czas zwolnienia od pracy, o którym mowa w ust. 1 pracownikowi przysługuje wynagrodzenie, jeżeli odpracował czas zwolnienia. Czas odpracowania nie jest pracą w godzinach nadliczbowych.

§ 21

Pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy na czas obejmujący:

1. 2 dni w razie ślubu pracownika lub urodzenia się jego dziecka albo zgonu i pogrzebu małżonka pracownika lub jego dziecka, ojca, matki, ojczyma lub macochy,
2. 1 dzień w razie ślubu dziecka pracownika albo zgonu i pogrzebu jego siostry, brata, teściowej, teścia, babki, dziadka, a także innej osoby pozostającej na utrzymaniu pracownika lub pod jego bezpośrednią opieką.

§ 22

Pracownicy (również pracownikowi) wychowującej przynajmniej jedno dziecko w wieku do 14 lat przysługuje w ciągu roku zwolnienie od pracy na dwa dni z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

VI. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY ORAZ OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

§ 23

Pracodawca i pracownicy zobowiązani są do ścisłego przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów o ochronie przeciwpożarowej.

§ 24

Pracodawca jest obowiązany:

1. zapoznać pracowników z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisami o ochronie przeciwpożarowej,
2. prowadzić systematyczne szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
3. organizować prace w sposób zapewniający bezpieczne i higieniczne warunki pracy,
4. kierować pracownikami na profilaktyczne badania lekarskie,
5. wydać pracownikowi, przed rozpoczęciem pracy, odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej i higieny osobistej,
6. wskazać pracownikowi odpowiednio zabezpieczone miejsce na przechowywanie odzieży i obuwia roboczego, własnego ubrania wierzchniego oraz przydzielonych mu narzędzi pracy.

§ 25

1. Wszyscy pracownicy przed dopuszczeniem do pracy podlegają szkoleniu wstępnemu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej; podlegają także szkoleniom okresowym.
2. Przyjęcie do wiadomości regulaminu ochrony przeciwpożarowej pracownik potwierdza własnoręcznym podpisem.

§ 26

1. Pracownikom przydzielane są nieodpłatnie odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy, na zasadach określonych odrębnym zarządzeniem.
2. Pranie, konserwację, naprawę, odpylanie, odkażanie oraz wymianę zużytej odzieży roboczej dokonuje pracodawca.
3. W przypadku dopuszczenia do używania własnej odzieży i obuwia roboczego pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny w wysokości określonej przez pracodawcę.
4. Przełożony nie dopuszcza pracownika do pracy bez środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, przewidzianego do stosowania na danym stanowisku pracy.
5. Pracownikom przydzielane są środki higieny osobistej w ilości i na zasadach ustalonych w zakładowej tabeli norm przydziału środków higieny osobistej.

§ 27

1. W razie gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika albo gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom, pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego.
2. Jeżeli powstrzymanie się od wykonywania pracy nie usuwa zagrożenia, o którym mowa w ust. 1, pracownik ma prawo oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego.
3. Za czas powstrzymania się od wykonywania pracy lub oddalenia się z miejsca zagrożenia, w przypadkach o których mowa w ust. 1 i 2, pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia.

VII. OCHRONA PRACY KOBIEC

§ 28

Nie wolno zatrudniać kobiet:

1. Przy pracach związanych z dźwiganiem ciężarów:
 - a) przy ręcznym podnoszeniu i przenoszeniu ciężarów:
 - jeśli praca wykonywana jest stale powyżej 15 kg na osobę,
 - jeśli praca wykonywana jest dorywczo powyżej 25 kg na osobę,
 - b) przy ręcznym podnoszeniu ciężarów pod górę (pochylnie, schody):
 - jeśli praca wykonywana jest stale powyżej 10 kg na osobę,
 - jeśli praca wykonywana jest dorywczo powyżej 20 kg na osobę.
2. Przy pracach, o których mowa w ust. 1 kobiecie w ciąży :
 - a) do 6 miesiąca włącznie wolno dźwigać ciężary do 5 kg oraz przewozić ciężary nie przekraczające połowy ww normy,
 - b) po upływie 6 miesiąca ciąży jest zabronione wszelkie podnoszenie, przenoszenie, przesuwanie, przewożenie ciężarów.
3. W ciąży przy pracy w warunkach narażenia na działanie pola elektromagnetycznego wysokiej częstotliwości; prace w narażeniu na promieniowanie jonizujące w warunkach, w których istnieje możliwość działania na kobietę dawek większych od 0,3 dopuszczalnej wartości dawki ustalonej dla pracowników narażonych bezpośrednio.

§ 29

Przy ręcznym przenoszeniu ciężarów, jeżeli jest to konieczne, należy stosować sprzęt pomocniczy. Ciężar ładunku wraz ze sprzętem pomocniczym nie

może przekraczać norm określonych w § 28 ust. 1.

§ 30

1. Kobiety w ciąży nie wolno zatrudniać w godzinach nadliczbowych ani w porze nocnej.
2. Kobiety w ciąży nie wolno bez jej zgody delegować poza stałe miejsce pracy.
3. Kobiety opiekującej się dzieckiem w wieku do 4 lat nie wolno bez jej zgody zatrudniać w godzinach nadliczbowych ani w porze nocnej, jak również delegować poza stałe miejsce pracy.

§ 31

Do innej odpowiedniej pracy przenosi się kobietę w ciąży :

1. zatrudnioną przy pracy wzbronionej kobietom w ciąży,
2. w razie przedłożenia orzeczenia lekarskiego stwierdzającego, że ze względu na stan ciąży nie powinna wykonywać pracy dotychczasowej, stan ciąży powinien być stwierdzony zaświadczeniem lekarskim.

§ 32

1. Pracownica karmiąca dziecko piersią ma prawo do dwóch półgodzinnych przerw w pracy wliczanych do czasu pracy. Pracownica karmiąca więcej niż jedno dziecko ma prawo do dwóch przerw w pracy po 45 minut każda.
2. Pracownicy zatrudnionej przez czas krótszy niż 4 godziny dziennie przerwy na karmienie nie przysługują. Jeżeli czas pracy pracownicy nie przekracza 6 godzin dziennie, przysługuje jej jedna przerwa na karmienie.

VIII. WYPŁATA WYNAGRODZENIA

§ 33

Pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za pracę odpowiednie do wykonywanej pracy i kwalifikacji wymaganych przy jej wykonywaniu, a także ilości i jakości świadczonej pracy.

§ 34

Szczegółowe zasady wynagradzania, przyznawania dodatków określa zakładowy regulamin wynagradzania.

§ 35

1. Wynagrodzenie zasadnicze łącznie z dodatkami płatne jest co miesiąc z dołu w dniu każdego miesiąca; jeżeli ten dzień jest dniem wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłaca się w dniu poprzednim.
2. Pracodawca na wniosek pracownika jest obowiązany do udostępnienia mu dokumentacji płacowej do wglądu oraz przekazania odcinka listy płac zawierającego wszystkie składniki wynagrodzenia

§ 36

1. Wypłata wynagrodzenia dokonywana jest do rąk własnych pracownika albo osoby przez niego upoważnionej lub współmałżonka pracownika, w razie gdy nie może on osobiście odebrać wynagrodzenia z powodu przemijającej przeszkody i nie złożył pisemnego sprzeciwu co do wypłaty wynagrodzenia do rąk współmałżonka.
2. Wynagrodzenie na wniosek pracownika może być przekazywane na jego rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy.
3. Wynagrodzenie i dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych wypłaca się nie później niż do dnia 10 następnego miesiąca.

§ 37

1. Z wynagrodzenia ulegają potrąceniu:
 - a) zaliczki pieniężne udzielane pracownikowi,
 - b) sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych,
 - c) kary pieniężne przewidziane w art. 108 kp,
 - d) inne należności, na potrącanie których pracownik wyraził zgodę.
2. Potrącenia mogą być dokonywane w następujących granicach:
 - a) w razie egzekucji świadczeń alimentacyjnych – do wysokości trzech piątych wynagrodzenia,
 - b) w razie egzekucji innych należności lub potrącenia zaliczek pieniężnych do wysokości połowy wynagrodzenia.

IX. WYRÓŻNIENIA I NAGRODY

§ 38

1. Za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej mogą być przyznane następujące wyróżnienia:
 - gratyfikacja pieniężna,
 - nagroda rzeczowa,

- dyplom uznania,
 - list gratulacyjny
2. Decyzję o przyznaniu wyróżnienia podaje się do wiadomości wszystkich pracowników i dołącza do akt osobowych

X. DYSCIPLINA PRACY

§ 39

1. O niemożności stawienia się do pracy z przyczyny z góry wiadomej pracownik powinien uprzedzić swego przełożonego.
2. Pracownik jest obowiązany usprawiedliwić nieobecność w pracy lub spóźnienie się do pracy .
3. W razie niestawienia się do pracy pracownik jest obowiązany zawiadomić zakład pracy o przyczynie nieobecności i przewidywanym czasie jej trwania w pierwszym dniu nieobecności, nie później jednak niż w dniu następnym, osobiście lub za pośrednictwem poczty. W tym przypadku za datę zawiadomienia uważa się datę stempla pocztowego.
4. W razie nieobecności w pracy w związku z:
 - niezdolnością do pracy spowodowaną chorobą pracownika lub jego izolacją z powodu chorób / zakaźnej
 - chorobą członka rodziny pracownika, wymagającą sprawowania przez pracownika osobistej opieki, pracownik jest obowiązany usprawiedliwić nieobecność, doręczając przełożonemu zwolnienie lekarskie najpóźniej w dniu przystąpienia do pracy.

§ 40

Uznanie nieobecności w pracy za usprawiedliwioną należy do pracodawcy lub osoby przez niego upoważnionej.

§ 41

1. W stosunku do pracownika, który dopuszcza się nieprzestrzegania ustalonego porządku, regulaminu pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów ppoż mogą być stosowane kary :
 - kara upomnienia,
 - kara nagany
 - kara pieniężna
2. Pracownika nie można ukarać podwójnie za to samo przewinienie.

§ 42

1. Kary stosuje dyrektor i zawiadamia o tym pracownika na piśmie. Odpis pisma składa się do akt osobowych.
2. Jeżeli zastosowanie kary nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa, pracownik może w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia go o ukaraniu wnieść sprzeciw. Nie odrzucenie sprzeciwu w ciągu 14 dni od dnia jego wniesienia jest równoznaczne z uwzględnieniem sprzeciwu.
3. Udzielone pracownikowi kary uważa się za niebyłe po upływie roku nienagannej pracy w zakładzie, a odpis zawiadomienia pracownika o ukaraniu usuwa się z jego akt osobowych

§ 43

1. Kara nie może być zastosowana po upływie dwóch tygodni od uzyskania wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego i po upływie trzech miesięcy od dopuszczenia się tego naruszenia
2. Kara może być zastosowana tylko po uprzednim wysłuchaniu pracownika

XI. PRZEPISY KOŃCOWE

§ 44

1. W razie nieobecności kierownika komórki organizacyjnej zastępuje go stały zastępca, a w przypadku braku stałego zastępcy pracownik wyznaczony przez kierownika
2. Kierownik komórki organizacyjnej w czasie nieobecności podległego pracownika:
 - wyznacza na ten okres innego pracownika lub rozdziela czynności pracownika nieobecnego pomiędzy innych pracowników komórki
 - w przypadku braku możliwości wykonywania zadań nieobecnego pracownika przez innych pracowników komórki organizacyjnej zgłasza ten fakt swemu przełożonemu, który podejmuje decyzję w tym zakresie.

§ 45

1. Dyrektor lub wyznaczony przez niego zastępca przyjmuje pracowników w wyznaczonych terminach w sprawie skarg, wniosków i zażaleń.
2. Terminy, o których mowa w ust. 1 podaje się do wiadomości pracowników.

§ 46

W sprawach nie unormowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu pracy i wydane na jego podstawie przepisy wykonawcze.

§ 47

Wszelkie zmiany treści regulaminu wymagają uzgodnienia w obowiązującym trybie.

§ 48

Regulamin wchodzi w życie z dniem

Pracodawca

.....

* *Regulamin uzgodniono z zakładową organizacją związkową*

podpis

Wizyta bibliotekarzy ze Słowacji

W dniach 18-20 października 2000 roku przebywali w Opolu, na zaproszenie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, bibliotekarze z Państwowej Biblioteki Naukowej w Bańskiej Bystrzycy (Słowacja), z którą biblioteka współpracuje od 1977 roku.

Gościliśmy czteroosobową delegację w składzie: Lidia Zácikova – zastępca dyrektora, dr Blanka Snopkova – kierownik Działu Gromadzenia Zbiorów, Piotr Majling – kierownik Wypożyczalni i Vladimir Makovicky – pracownik administracji.

W programie pobytu gości przewidziano oficjalne rozmowy z Dyrektorem Departamentu Kultury i Sportu UM, Januszem Wójcikiem. Rozmawiano m.in. o możliwości zorganizowania w Opolu Dni Słowackich, co pozwoli na wzajemną szerszą prezentację osiągnięć kulturalnych.

Ponadto program pobytu obejmował:

- wzajemną wymianę doświadczeń i informacji w czasie spotkań z kierownikami działów;
- zwiedzanie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i jej oddziałów;
- zwiedzanie Biblioteki Caritas i biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

Bibliotekarze słowaccy byli też honorowymi gośćmi na otwarciu wystawy „Dzieje Polski w starych księgach zapisane”, zorganizowanej w Muzeum Śląska Opolskiego przez Oddział Zbiorów Specjalnych i Zabytkowych WBP w Opolu.

Spotkanie w Opolu było okazją do podpisania umowy wykonawczej o wzajemnej współpracy na 2001 rok. Zawarto w niej ustalenia dotyczące wymiany wydawnictw własnych i wydawnictw informacyjnych obu krajów (encyklopedie, leksykony...). Podtrzymano też wzajemną prenumeratę czasopism: dla SVK – „Polityki”, dla WBP – „Historicka revue”.

W 2001 roku zaplanowano wyjazd roboczy do Bańskiej Bystrzycy polskich bibliotekarzy, a także udział oficjalnej delegacji bibliotekarzy słowackich w uroczystościach z okazji Jubileuszu 50-lecia działalności Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

WIEŚCI Z BIBLIOTEK

Przyjacielskie kontakty

W maju tego roku gminę Olszanka odwiedzili przedstawiciele starostwa z Kliwerc na Wołyniu. Pierwsza wizyta ma sprzyjać nawiązaniu partnerskich kontaktów, a w przyszłości – zaowocować stałą wymianą doświadczeń we wszystkich przejawach samorządowej działalności.

12 maja, z delegacją z Kliwerc, spotkali się bibliotekarze bibliotek publicznych działających na terenie gminy Olszanka. Kierownik d/s bibliotek Gminnego Ośrodka Kultury złożyła informację o działaniu bibliotek publicznych gminy i przedstawiła kilka danych liczbowych charakteryzujących ich pracę, a mianowicie:

- w gminie działa 5 bibliotek publicznych w miejscowościach Czeska Wieś, Krzyżowice, Michałów, Olszanka, Przylesie;

- w bibliotekach zgromadzonych jest 31.500 książek z różnych dziedzin wiedzy i dla różnych grup wiekowych;

- z bibliotek korzysta 19,5% mieszkańców gminy;

- wypożyczenia na 1 czytelnika wyniosły w ubiegłym roku 27 książek.

Osiągane przez biblioteki efekty działalności należy uznać za dobre tym bardziej, iż dopływ nowości wydawniczych do bibliotek nie jest najlepszy i od czterech lat wynosi średnio 240 książek w roku.

Czytelnicy poszukują w bibliotekach nowych książek. A skoro jest ich niewiele, biblioteki gminy zachęcają mieszkańców do odwiedzania bibliotek poprzez organizowanie różnorodnych form promocji. O znaczeniu pracy bibliotek w środowisku z różnymi grupami czytelników mówiła Barbara Marecik – bibliotekarka z Filii Bibliotecznej w Przylesiu. Biblioteki biorą udział w konkursach ogłaszanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Opolu, organizują spotkania z pisarzami. W zakresie upowszechniania czytelnictwa wykonują wiele własnych inicjatyw organizując lokalne konkursy. Jednym z ostatnich był gminny konkurs pn. „Rodzina czytająca”. Tradycyjnie już na początku roku kalendarzowego odbywają się uroczyste spotkania z aktywnymi czytelnikami – i tymi młodszymi, i tymi starszymi. W okresie wakacji, dla dzieci, które nie wyjeżdżają na kolonie czy obozy biblioteki organizują różnorodne zajęcia w bibliotekach i poza nią (ogniska, wycieczki przyrodnicze, gry terenowe, wycieczki do ciekawych zakątków Opolszczyzny).

Biblioteki współpracują także aktywnie w organizowanych przez gminę różnego rodzaju akcjach. To wszystko sprawia, iż placówki te funkcjonują w świą-

domości mieszkańców i są dobrze postrzegane przez władze.

Przewodniczący delegacji z Kliwerc (wicestarosta tamtejszego powiatu) bardzo interesował się bibliotekami i finansami przeznaczonymi na ich działalność.

Pytania dotyczyły różnych aspektów działalności bibliotecznej, a także wyposażenia bibliotek w sprzęt audiowizualny i techniczny.

Z dużym zaskoczeniem przyjęto informację o tym, że biblioteki w Olszance i Przylesiu działają już 50 lat, a pozostałe są tylko trochę młodsze.

Po obejrzeniu biblioteki w Krzyżowicach wszyscy udali się na obiad przygotowany przez panie działające w Komitecie Odnowy Wsi Krzyżowice. Wspomniały obiad i przyjazny nastrój sprawiły, że rozmowy trwały jeszcze długo.

Władze gminy planują nawiązanie współpracy polsko-niemieckiej i polsko-ukraińskiej, o czym poinformował wójt gminy – Zbigniew Furs.

Być może, w niedalekiej przyszłości, bibliotekarki z gminy Olszanka będą miały okazję zapoznać się z działalnością bibliotek za wschodnią i zachodnią granicą kraju.

Bożena Adamowicz

Biblioteka Publiczna w Olszance

Punkt Informacji Europejskiej

Od dnia 2.10.2000 r. działa w naszej bibliotece Gminny Punkt Informacji Europejskiej. Został on utworzony dzięki programowi Fundacji Edukacji Ekonomicznej z Warszawy, Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej, Ministerstwu Edukacji Narodowej oraz Delegatury Komisji Europejskiej. Punkt ma dostarczać informacje o UE i tematyce z tym związanej, ma informować o przyszłym członkostwie Polski w tej organizacji.

Podstawowym narzędziem naszej pracy jest Internet. Posiadanie komputera i modemu było warunkiem uczestniczenia w szkoleniu. Przez Internet możemy bardzo szybko dotrzeć do istotnych i najświeższych informacji, możemy łączyć się z dowolną instytucją, dzięki temu nasze wiadomości są aktualne, a wątpliwości szybko wyjaśniane. Poprzez pocztę elektroniczną otrzymujemy codzienne wiadomości z serwisu europap.

Chcemy by szkoły z terenu naszej gminy włączyły się w działalność naszego Punktu. Chcemy organizować lekcje o UE na podobnych zasadach jak lekcje biblioteczne. Planujemy organizację konkursów o Europie. Myślimy również o obchodach Dni Europy w maju 2001 r., które to obchody połączymy z obchodami dni naszej gminy.

*Agnieszka Szatkowska
GBP w Chąstowicach*

WAKACJE W BIBLIOTECE

Wiele bibliotek publicznych w okresie letnich wakacji lub ferii zimowych „organizuje czas” młodym czytelnikom. Doświadczenia te są na tyle ciekawe, że warto je upowszechnić, co niniejszym czynimy. Mamy nadzieję, że będą one inspiracją dla innych bibliotek. Z przyjemnością przedstawimy zatem co w miesiącach letnich działo się w bibliotekach w Chrzastowicach, Glucholazach, Nysie i Paczkowie.

Chrzastowice

Wzorem lat ubiegłych w GBP w Chrzastowicach odbywały się zajęcia wakacyjne dla dzieci i młodzieży pod nazwą „Wakacje z książką”, trwały nieco dłużej niż w poprzednich latach, bo półtora miesiąca od 1.07.2000 r. do 18.08.2000 r. po cztery godziny dziennie.

Przed rozpoczęciem zajęć opracowano szczegółowy plan z podziałem na godziny i rodzaje zajęć i tematów. Plan obejmował zgodnie z nazwą półkolonii, zarówno zajęcia z książką, na podstawie których organizowano konkursy, quizy i zabawy literackie oraz zajęcia plastyczne i ruchowe. Na zajęciach plastycznych między innymi robiono ilustracje do wierszy W.Chotomskiej i J.Brzechwy.

Dzieci uczestniczyły w czterech wycieczkach do ZOO i skansenu w Opolu, Regionalnej Izby Muzealnej w Dańcu (nad którą biblioteka sprawuje patronat) oraz na Górę św. Anny.

Jednym z tematów zajęć były pogadanki o szkodliwości narkotyków, alkoholu i papierosów. Pogadanki te trwały dwie godziny i odbywały się co tydzień. Efektem tych zajęć był konkurs pn. „Nie piję, nie palę, nie biorę”. W konkursie wzięło udział 27 uczestników. Wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody (bogato wyposażone piórniki i dyplomy). Natomiast 6 zwycięzców dodatkowo otrzymało plecaki szkolne. Fundatorem nagród była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wszystkie prace eksponowane były na wystawie pokonkursowej w Urzędzie Gminy i w Bibliotece.

W czasie zajęć ruchowych były tańce, zawody i gry, które uczestnicy sami proponowali.

Nowością były zajęcia przy komputerze, były to zajęcia plastyczne, gry. Każdy uczestnik mógł samodzielnie pozeğlować po Internecie.

Uczestnicy zajęć otrzymywali małe „póśniadanko”, czyli drożdżówkę i herbatę, którą same gotowałyśmy.

Średnio w zajęciach uczestniczyło 20 dzieci. Chętni przychodzili bez uprzedniego zgłaszania i zapisywania, obecność była dobrowolna. Dzieci nie płaciły ani za posiłki, ani za wycieczki. Na zakończenie zajęć było „słodkie” przyjęcie, rozdanie nagród konkursowych oraz pokaz tańca towarzyskiego w wykonaniu uczestników zajęć.

Helena Nocoń
GBP w Chrzęstowicach

Gluchołazy

I

W sierpniu br. bibliotekarki Biblioteki Miejskiej prowadziły zajęcia z dziećmi, w ramach akcji „Radość bez alkoholu – wakacje bez ryzyka”. Akcja ta była zorganizowana przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z którą współpracujemy.

Zajęcia odbywały się w sali widowiskowej CUK, w środy w godzinach 10-12. W ramach tych spotkań dzieci z miasta uczestniczyły w grach i zabawach zręcznościowych, przeplatanych zagadkami. Zagadki dotyczyły historii naszego terenu oraz literatury dziecięcej. Dużym zainteresowaniem cieszył się konkurs rysunkowy, którego tematem było najciekawsze miejsce, które dzieci zwiedziły w czasie wakacji.

W formie zgaduj-zgaduli przekazywaliśmy informacje na temat szkodliwości alkoholu, jego wpływu na młody organizm.

Udział dzieci w imprezach nagradzany był słodyczami. Atmosfera spotkań był miła, dzieci chętnie w nich uczestniczyły.

II

Podobną działalność prowadziły filie wiejskie Biblioteki Publicznej w Gluchołazach organizując szereg ciekawych imprez dla dzieci. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wyasygnowała na te akcję po 150 złotych dla każdej placówki, celem pokrycia kosztów organizowania różnego rodzaju spotkań.

Zajęcia zapewniały atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu wszystkim dzieciom – nie tylko z rodzin patologicznych.

Ciekawe formy wypoczynku w miejscu zamieszkania i nie tylko cieszyły się ogromną popularnością wśród dzieci; łącznie w bibliotekach wiejskich w okresie wakacji bawiło się 1205 osób.

Formy zajęć były różne, oto niektóre z nich:

- wycieczki piesze w cyklu: „Odkrywamy ciekawe miejsca swojej miejscowości” (zabytki, okoliczne lasy, rezerваты);
- wycieczki rowerowe (Pokrzywna, tama w Jamońtówku);
- wycieczki autokarowe na basen w Brzegu;
- dyskoteki połączone z konkursami;
- ogniska w plenerze (pieczenie kiełbasek, gry i zabawy);
- gry stolikowe, konkursy plastyczne, zgaduj-zgadule;
- konkurs „Zagadki z Doliny Muminków”.

Ewa Krzeszowska

Joanna Ćwiek

Centrum Upowszechniania Kultury w Głucholazach

Nysa

Zakończyły się wakacje roku 2000 – czas wolności, radości i wypoczynku, a dla bibliotekarzy także czas wyteźonej pracy.

Oddział Dziecięcy MiGBP w Nysie, nauczony doświadczeniem lat ubiegłych, do wakacji zaczął przygotowywać się dużo wcześniej. Opracowano szczegółowy program imprez uwzględniając w nim także konkursy cieszące się od lat dużym zainteresowaniem dzieci. Następnie w szkołach na terenie miasta rozwieszono przygotowane wcześniej plakaty informujące o działalności Oddziału w czasie wakacji. Rozdano dzieciom około 300 informatorów zawierających szczegółowy program zajęć wakacyjnych.

Program imprez został umieszczony na plakacie „Wakacje w mieście” przygotowanym przez Wydział Oświaty, Kultury i Opieki Społecznej Urzędu Miejskiego w Nysie. Wydrukowano go także w lokalnej prasie.

Przygotowano: konkurs układania puzzli, wykonywanie prac plastycznych oraz dwa konkursy czytelnicze – dla uczniów klas II-V „Zgaduj-zgadule”, a dla starszych „Krzyżówkę geograficzną”. Codziennie dzieci miały możliwość obejrzenia bajki na wideo.

Konkurs układania puzzli organizowany jest od lat i cieszy się ogromną popularnością, zarówno wśród młodszych jak i starszych dzieci.

Tegoroczny konkurs przebiegał w 10 etapach. W każdym uczestnicy układali na czas puzzle, składające się z różnej liczby elementów. Ilość otrzymanych punktów odpowiadała ilości ułożonych w tym czasie puzzli. W konkursie uczestniczyły 24 osoby. Zwycięzcami zostali: Marcin Staliś, Alicja Piekarz i Ania Tarasem, którzy na maksymalną liczbę 813 punktów zdobyli kolejno: 755, 699 i 697 punktów.

Większe zainteresowanie dziewcząt wzbudziło wykonywanie prac plastycz-

nych, które odbywało się codziennie w godz. od 12.00 do 14.30. W zaprojektowaniu prac pomocą służyły książki z serii „Każde dziecko to potrafi”. Większość prac dzieci zrobiły indywidualnie, a cztery o dużym formacie – zespołowo. Uczestnicy korzystali z materiałów zakupionych przez bibliotekę. Różnorodność materiałów wpłynęła na wykonanie prac oryginalnymi technikami: z masy solnej, gipsu, nasion, piasku itp.

W zajęciach plastycznych uczestniczyło 43 dzieci. Niektóre z nich wykonały nawet po kilkanaście prac. Ogółem na wystawie pokonkursowej znalazło się 115 prac.

W sierpniu dzieci korzystały z księgozbioru czytelní rozwiązując zadania konkursowe – krzyżówkę geograficzną oraz zgaduj-zgadulę. Na pytania prawidłowo odpowiedziało 18 osób. W okresie wakacji 26 razy wyświetlano filmy wideo, które obejrzało kilkanaście osób. Były to przede wszystkim bajki.

Ponadto dzieci korzystały z gier planszowych, układanek, książek „grających” i innych zbiorów. Dnia 29.08.2000 r. o godz. 10.00 w czytelní Oddziału dziecięcego odbyło się podsumowanie wszystkich wakacyjnych konkursów. Wzięło w nim udział 21 dzieci. Zwycięzcom wakacyjnych konkursów wręczono dyplomy i nagrody.

Dla uczestników podsumowania przygotowano słodki poczęstunek.

W okresie wakacji zanotowano:

w czytelní:	916 odwiedzin
	994 wypożyczenia
w wypożyczalni:	1260 odwiedzin
	2670 wypożyczeń

*Stanisława Kabat
Marzena Andruchowicz
MiGBP w Nysie*

Paczków

„Wakacje z książką” to tytuł cyklu imprez dla dzieci spędzających wakacje w mieście, które od wielu lat organizuje Biblioteka Publiczna im. Jana Brzechwy w Paczkowie.

Informację o tym jakie imprezy odbędą się w Bibliotece latem, zamieściliśmy w przedwakacyjnym wydaniu „Głosu Paczkowa”.

Tygodniowo szczegółowe informacje o datach i godzinach imprez zamieszczaliśmy na kolorowych plakatach wywieszanych w najbardziej widocznych miejscach w rynku. Takie elastyczne planowanie pozwoliło nam skupić większość imprez w dniach pochmurnych i deszczowych.

Korzystaliśmy z telewizyjnych prognoz pogody wiedząc, że w upały dzieci wolą basen i inne zabawy na powietrzu. To się sprawdziło. Dzieci chętnie i licznie korzystały z organizowanych przez nas różnych form zabawy, zwłaszcza w chłodnym, deszczowym lipcu. Właśnie zabawy, bo nasze imprezy z założenia miały charakter rozrywkowy, lekki i wesoły. Tak więc wykorzystywaliśmy zamiłowania dzieci do prac plastycznych, organizując konkursy rysunkowe. Dzieci chętnie malowały postacie z bajek, a zwłaszcza bajek Jan Brzechwy. Przy okazji opowiadaliśmy dzieciom o tym wielkim poecie, patronie naszej Biblioteki i czytaliśmy jego wiersze. Bawiliśmy się w teatrzyk próbując inscenizować „Czerwonego Kapturka” według scenariusza Brzechwy. Teraz plakaty i zdjęcia z imprez zdobią gabloty i przyciągają uwagę czytelników.

Organizowaliśmy także konkursy na wesoło, np. „Koło fortuny” czy „Letnie wykreślanki” dbając o to, by każde dziecko mogło wygrać jakąś drobną nagrodę i by mogło cieszyć się wygraną. Nagrody uzyskaliśmy od sponsorów – drobne ale liczne: notesy, kolorowe piłki, breloki, piszczące baloniki, słodycze.

Dla dzieci starszych zorganizowaliśmy dwa większe konkursy. Były to „Krzyżówkowa powtórka z lektur” i „Dobre obyczaje”. Każdy konkurs zaczynał się lub kończył pogadanką i prezentacją nowych książek.

Łącznie w konkursach wzięło udział 144 dzieci.

Ponadto dzieci codziennie mogły w Bibliotece oglądać filmy na wideo, w tym filmy przyrodnicze z serii „Królik Bugs w świecie zwierząt”, filmy przygodowe: „Asterix i Obelix”, „Herkules”, „Beethoven” i cały szereg bajek.

Bajki oglądało ok. 270 dzieci.

W okresie wakacji zanotowano:

w czytelnii: 275 odwiedzin i 347 wypożyczeń;

w wypożyczalni: 598 odwiedzin i 2044 wypożyczeń.

Halina Kruszewska
Biblioteka Publiczna w Paczkowie

BAJTY Z PÓLEK BAJTY Z PÓLEK BAJ

– *Panie hrabio! W bibliotece jest włamywacz!*

Tak drogi Janie... A co czyta?

Wakacje z książką

Nie każde dziecko w tym roku będzie miało okazję wyjechać na kolonie lub z rodzicami na wczasy. Lato w mieście też ma swoje uroki, zwłaszcza gdy dopisuje pogoda. Dni pochmurne i deszczowe proponujemy dzieciom spędzić w Bibliotece Publicznej, gdzie przygotowano szereg ciekawych i urozmaiconych propozycji spędzenia wolnego czasu.

Będą więc: konkursy literackie pt. „Wierszyki, łamiące języki”, „Krzyżówkowa powtórka z lektur”, „Dobre obyczaje”, konkursy plastyczne, konkursy na wesoło np. „W kuchni u Smerfa Łasucha”, „Kółko fortuny”, „Letnie wykreślanki”.

Dzieci będą mogły oglądać ciekawe filmy i bajki na vi-

deo, w tym filmy przyrodnicze „Królik Bugs w świecie zwierząt”, filmy przygodowe „Asterix i Obelix”, komedie „Beethoven” i inne.

Polecamy też cały szereg ciekawych baśni bajek, opowiadań, legend, wierszyków, powieści, komiksów, książek przyrodniczych, historycznych, geograficznych.

Wspólnie pobawimy się książeczkami zabawkami, książkami rozkładanymi i „trójwymiarowymi”, zabawimy się w aktorów, zainsceniujemy wybraną przez dzieci bajkę.

Wszystkie imprezy w Bibliotece są nieodpłatne, a Biblioteka jest czynna od godz. 10 do 17, w środy od 8 do 15.

Zapraszamy wszystkie dzieci.

Głos Paczkowa 2000, nr 67/68

Wakacje z książką

Z czego żyje mój chłopak?

Z pisania!

Jest dziennikarzem, czy pisarzem?

- On żyje z pisania listów do bogatego wujka w USA

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM

propozycje do księgozbioru podręcznego

Glensk Joachim: Zarys historii Tarnowa Opolskiego : od zarania dziejów do 1945 roku. - Poznań : „Lektikon”, 2000.
- 88 s. : il. - Bibliogr.

Autor, prasoznawca, profesor Uniwersytetu Opolskiego i Instytutu Śląskiego pochodzi z Tarnowa Opolskiego. Od lat gromadzi materiały do historii swojej rodzinnej wsi, utrwala ważne wydarzenia z dziejów miejscowości. Rezultatem tych działań jest wydana popularna monografia Tarnowa Opolskiego prezentująca historię, ludność, oświatę, rzemiosło, życie religijne wsi.

Gohly Jozafat Roman: Góra ufnej modlitwy : sanktuarium św. Anny Samotrzeciej. - Wrocław : Wydaw. św. Antoniego, 1999. - 63 s. : il. - Bibliogr.

Przewodnik został opracowany przez ojca Jozafata Gohly, gwardiana z Góry św. Anny z myślą o przybywających do sanktuarium pielgrzymach. Oprócz historii kultu św. Anny opisane są w przewodniku bazylika i kalwaria oraz dzieje zakonu franciszkanów opiekującego się świętoanieńskim sanktuarium.

Janczak Julian: Legendy zamków śląskich. - Wrocław : „Erechtejon”, 1999. - 115 s. : il.

Zbiór 29 zamieszczonych w książce opowieści stanowi częściowo wydarzenia prawdziwe, częściowo zbeletryzowane dotyczące dawnych grodów, miast, wsi samotnych zamczysk porzucanych po obszarze całego historycznego Śląska. Między innymi Brzeg, Biała, Grodków, Krapkowice i okolice Nysy.

Między przeszłością a przyszłością : Elektrownia „Opole” jako czynnik zmiany społecznej / pod red. nauk. Wiesława Lesiuka, Roberta Rauzińskiego, Teresy Söldry-Gwizdz ; Państwowy Instytut Naukowy. Instytut Śląski w Opolu. - Opole : Wydaw. Inst. Śląski, 2000. - 124 s., [36] s. tabl.

Do rejonów legitymujących się najbogatszym i wielostronnym piśmiennictwem naukowym należy Dobrzeń Wielki. Problematyka dotyczy współczesności gminy Dobrzeń Wielki, badana jest przede wszystkim w aspekcie oddziaływań Elektrowni „Opole”. Ten wielki zakład wpływa bezpośrednio i pośrednio na życie mieszkańców gminy, ich świadomość i aspiracje, integrację społeczną. Tym problemom poświęcona jest niniejsza praca zbiorowa, przygotowana przez autorów z Instytutu Śląskiego i Elektrowni „Opole”.

Podsiadło Jacek: I ja pobiegłem w tę mgłę : wiersze wybrane / wybrał i przedmową opatrzył Paweł Marcinkiewicz. - Kraków : „Znak”, 2000. - 92 s.

Wybór 60 wierszy, dokonany przez przyjaciela-poetę Pawła Marcinkiewicza, modyfikuje rozpowszechniony wizerunek Podsiadły. Prezentuje jego mniej znany profil: dojrzałego artystę o szerokiej skali zainteresowań, podejmującego ciekawe eksperymenty wersyfikacyjne.

Pollock Ewald Stefan: Góra Świętej Anny : śląska świętość : oraz historia rodu von Gaschin fundatorów kościoła, klasztoru i kalwarii. - [Zyrowa] : „Zyrowa”, 2000. - 244 s., [4] k. tabl. kolor. : il. - Bibliogr.

Książka zawiera kompendium wiedzy na temat historii kościoła, klasztoru i kalwarii jak również historię fundatorów – rodu von Gaschin, fundatorów tego świętego miejsca. Wiedzę historyczną uzupełniają legendy i podania

dotyczące ludzi i pobliskich miejscowości. Jeden z rozdziałów poświęcony został pobytowi Jana Pawła II w czerwcu 1983 r. na Górze św. Anny.

Wieschollek Helmut: Sołtys z Dziewkowic : w PRL-u całe życie społecznie, a... - [Żyrowa] : „Żyrowa”, 1999. - 288 s.

„Sławny dziewkowicki sołtys – dyżurny temat reporterów – mógłby wytapetować dom wycinkami z gazet, ale on zrobił z nich zupełnie inny użytek. Na przekór prawdzie prasowej Wiesiołek stworzył prawdę własną.”

Maciej Siembieda

Staszów Kazimierz: Rowerem po dawnym księstwie nyskim. - Nysa : „Karta”, 1999. - 95 s. : il.

„Na wspólne wędrowki rowerowe proponuję wyjątkowe okolice. Podróżować będziemy po terenie dawnego księstwa nyskiego biskupów wrocławskich. Cofniemy się do czasów średniowiecza. Poznamy miejsca związane z jego interesującą historią. Odkryjemy zakątki, w których znajdziemy cenne kamienie szlachetne, bez konieczności wypraw do mitycznej krainy Eldorado. Zabawimy się w poszukiwaczy złota. Odwiedzimy miejsca, gdzie spotkać można jeszcze «pierwotną przyrodę».

Stroheker Tina: Niemka jedzie do Polski / tł. Anna Wziątek ; przedm. Jacek Bocheński ; konsultacja Grażyna Barbara Szewczyk. - Katowice : „Structura”, 2000. - 230 s.

Tina Stroheker jest poetką z zachodnich Niemiec, która odwiedziła skupiska mniejszości niemieckiej w Polsce, głównie na Opolszczyźnie. Przez pewien czas mieszkała w Strzelcach Opolskich. Mniejszość niemiecka w odczuciu autorki ma anachroniczne poglądy, nacechowane za skorupiałym nacjonalizmem. A jaka jest według T. Stro-

heker „większość polska w Polsce”. Tego rodzaju pytania rodzą się podczas lektury książki.

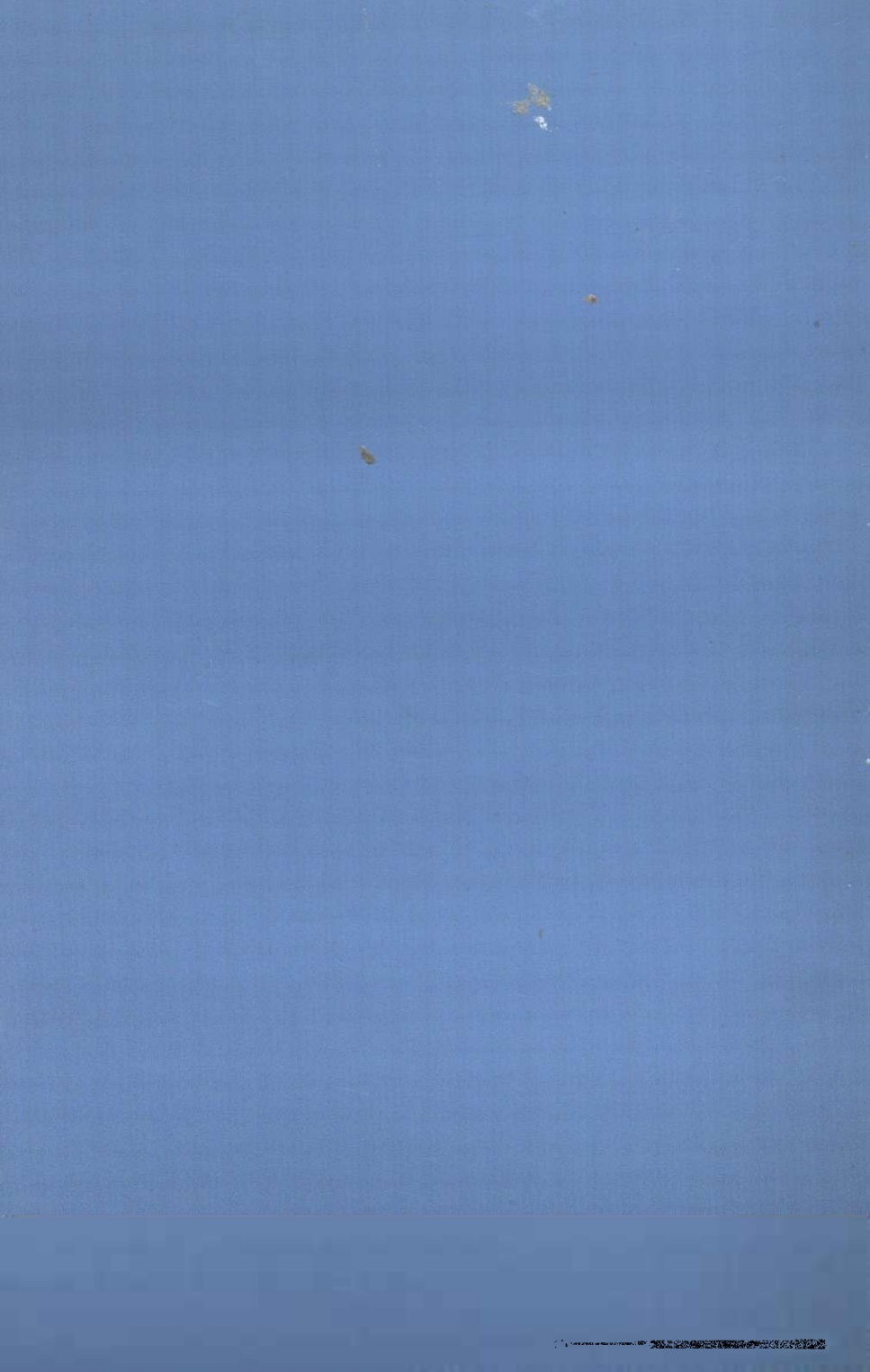
Zabytki architektury Opola / [tekst i rys.] Andrzej Hamada. - Opole : Urząd Miasta Opola. Wydział Strategii Rozwoju i Promocji, 2000. - 51 s. : il., pl.

Andrzej Hamada, opolski architekt ze szkicownikiem w rękę wędruje szlakiem zabytków, rysuje i opowiada o opolskich wieżach, kościołach, pomnikach, budynkach.

ZABITY Z PÓLEK; ZABITY Z PÓLEK; ZAB

- *Panie Kowalski – zwraca się dyrektor do podwładnego - dlaczego w godzinach pracy czyta Pan kryminały ?*

- *Panie dyrektorze, w naszym dziale panuje taki rozgardiasz, że nie potrafię skupić się na poważniejszej lekturze.*

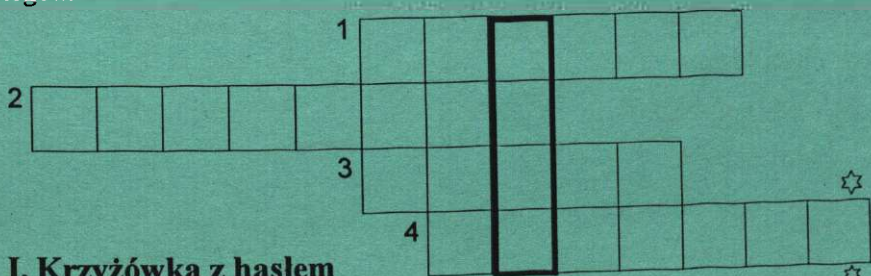

GRY I ZABAWY W BIBLIOTECE

Zbliżają się Święta i karnawał. Podczas gdy rodzice będą zabiegani, proponujemy Wam rozrywkę i zabawę w bibliotece.

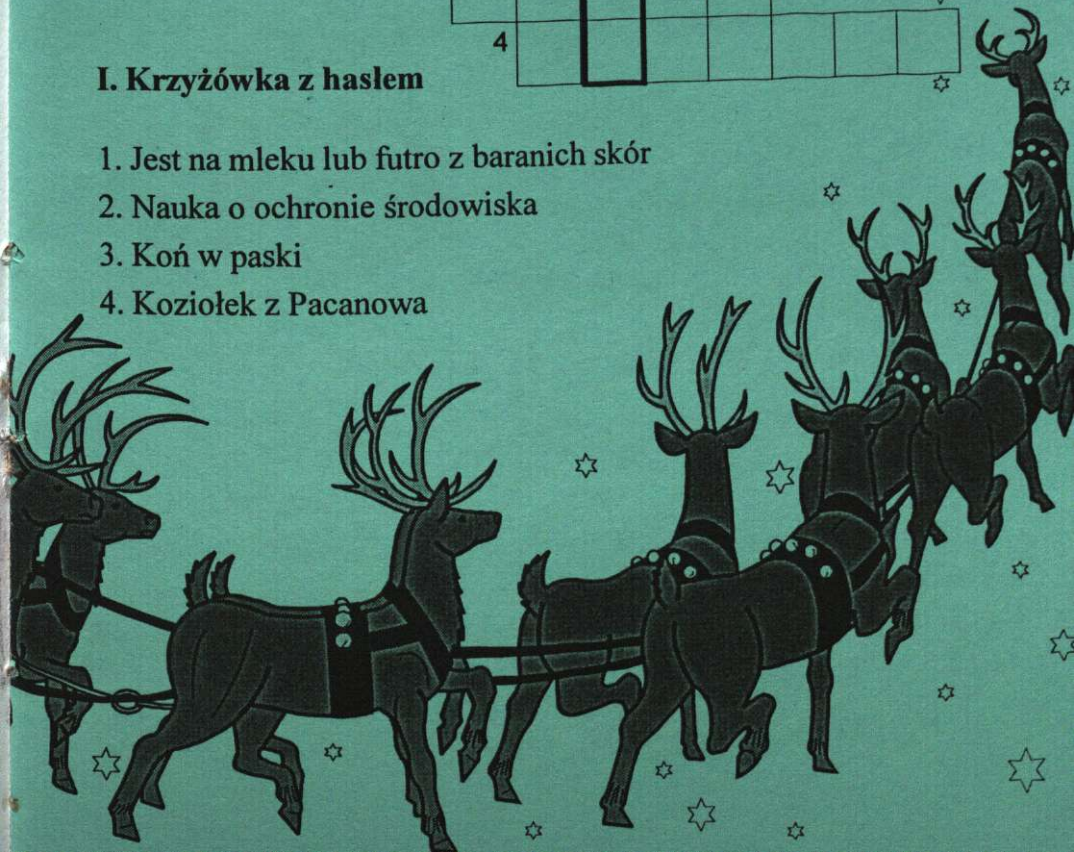
Krzyżówki, zagadki, anagramy nie tylko pozwolą przyjemnie spędzić wolne chwile, ale również pomogą wyrobić spostrzegawczość i umiejętność logicznego myślenia.

Zapraszamy do zabawy dzieci w wieku od 8 do 12 lat. W przypadku trudności w rozwiązywaniu zadań, poproście o pomoc panią bibliotekarkę lub starszych kolegów.

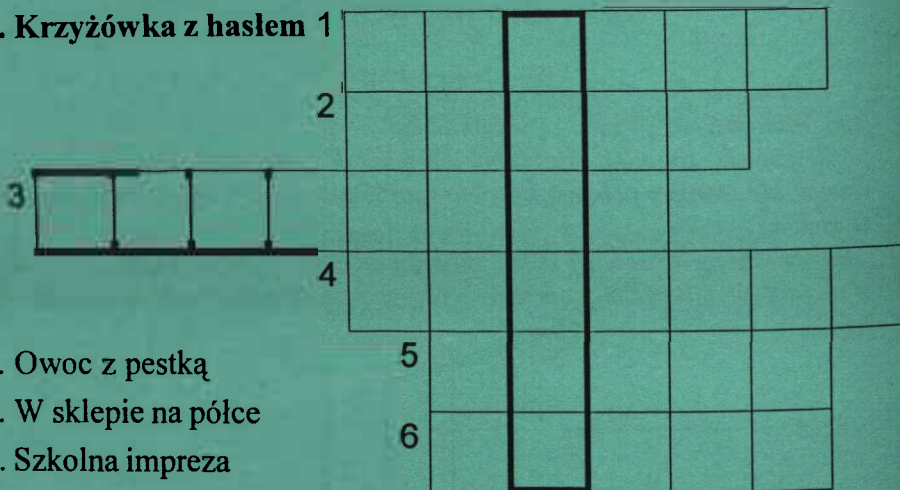

I. Krzyżówka z hasłem

1. Jest na mleku lub futro z baranich skór
2. Nauka o ochronie środowiska
3. Koń w paski
4. Koziołek z Pacanowa

II. Krzyżówka z hasłem 1

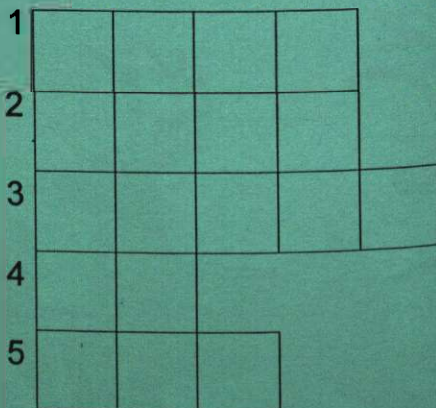
1. Owoc z pestką
2. W sklepie na półce
3. Szkolna impreza
4. Inaczej oszust
5. Nauka o moralności
6. Syberyjski las

III. Wyraz w wyrazie

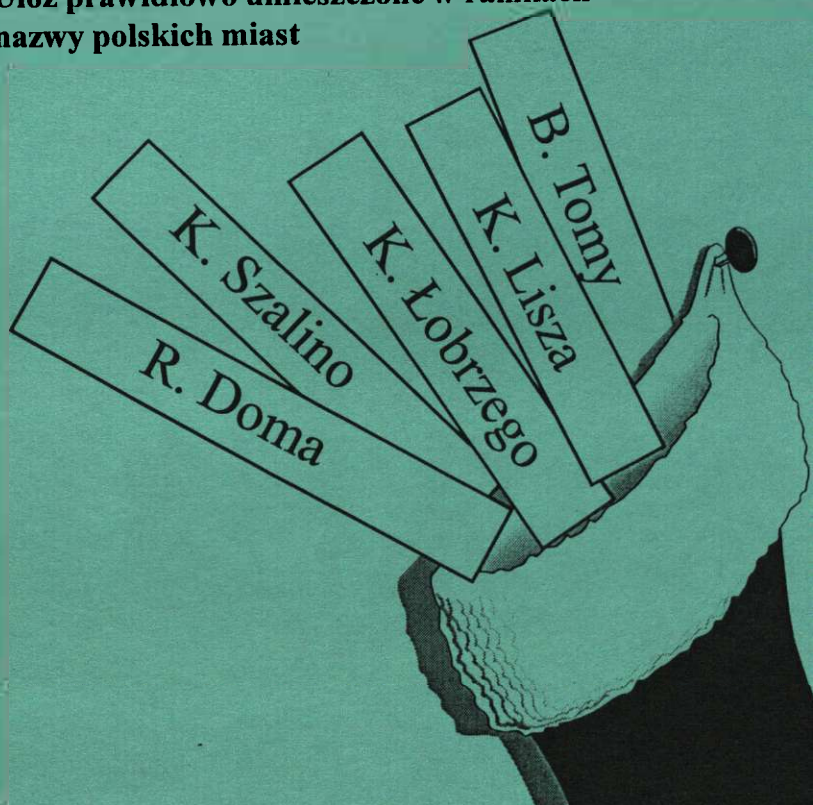
Wszystkie podane wyrazy mają pewną właściwość – zawierają w sobie inne wyrazy z literą U.

Odszukaj je i wpisz w kratki.

1. akurat
2. andrut
3. sznurek
4. ulica
5. autor

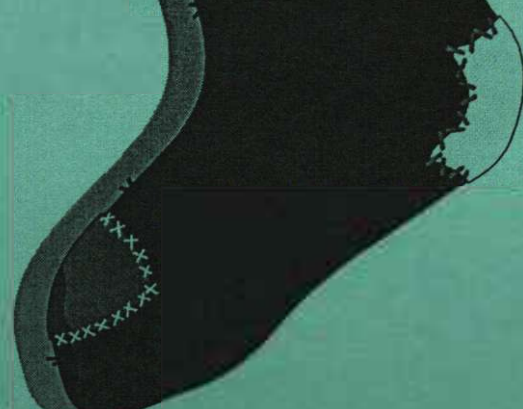

IV. Ułóż prawidłowo umieszczone w ramach nazwy polskich miast

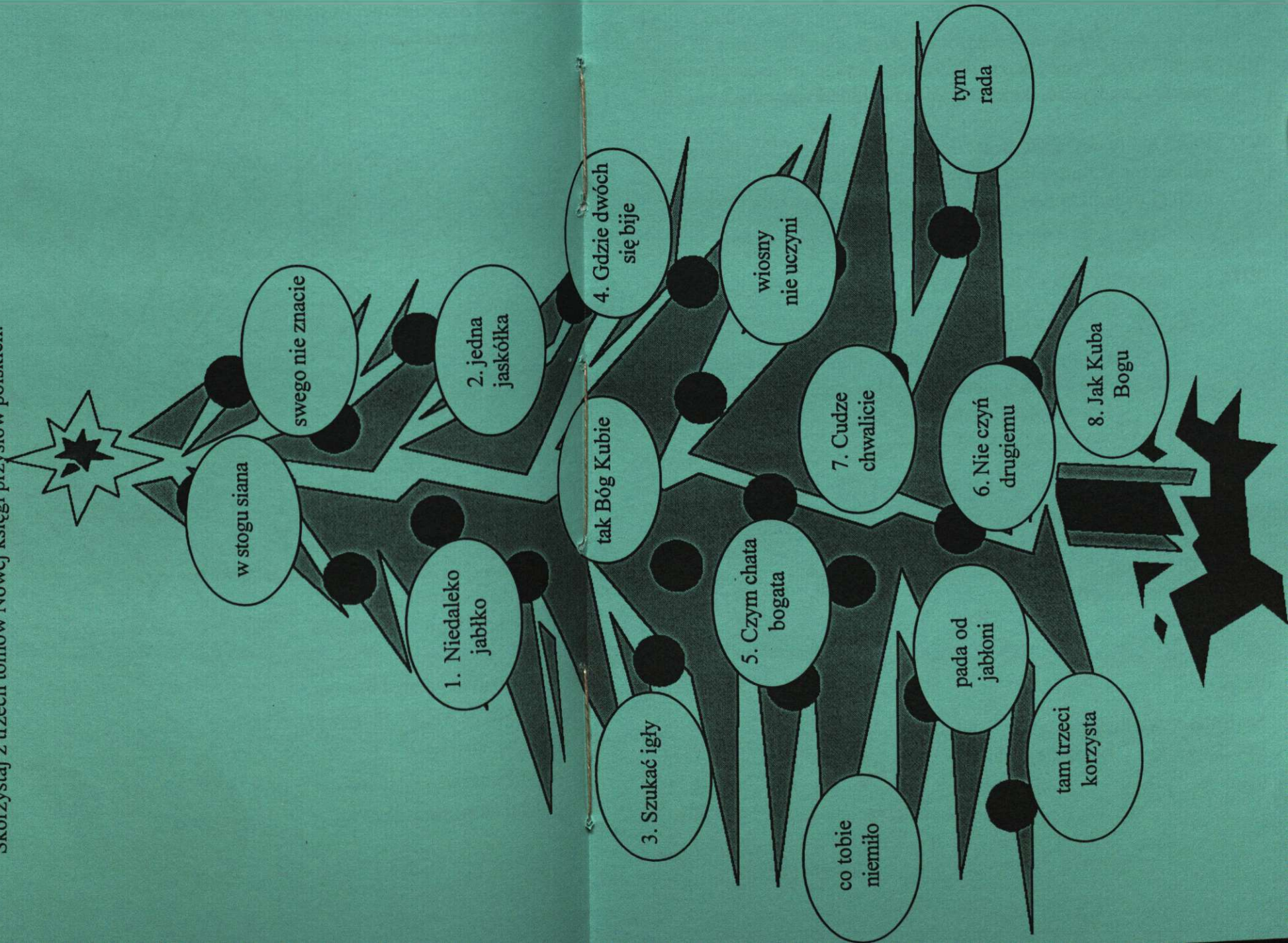

**V. Podaj prawidłowe tytuły książek,
Możesz skorzystać
z katalogu tytułowego**

1. Szaleństwo od śledzia
2. Sposób na Majkę Skowron
3. Głowa Urwisów
4. Księga na tranzystorach
5. Ucho na Alcybiadesa

XI. Połącz linią bombki, w taki sposób aby można było odczytać przysłówia.
Skorzystaj z trzech tomów Nowej księgi przysłów polskich:

VI. Podaj cztery tytuły książek znanego cyklu powieściowego pisarki kanadyjskiej, których główną bohaterką jest Ania.

VII. Podaj tytuły serii wydawniczej, w ramach której ukazują się książki sensacyjno-przygodowe dla młodzieży, a ich głównymi bohaterami są: Jajco, Marta, Pchełka i Pucek.

VIII. Zagadki dla najmłodszych

Gruby, duży, biały cały
W kij sękaty uzbrojony.
Garnek stary ma na głowie
Sam ze śniegu utoczony.

Sypie z nieba, w oczy prószy.
Wpada w noski, wpada w uszy.
Bieli pola, lasy, łąki.
A na drzewach trwoży pąki.

Dwie deseczki, dwa kijeczki.
Lecą po śniegu w pełnym biegu

IX. Dwuznaczne wyrazy

W miejsce kropek wpisz wspólną nazwę dla podanych określeń:

1. Półwysep azjatycki lub jeden z objawów przeziębienia
2. Rzeka w Azji zachodniej lub groźny drapieżnik azjatycki
3. Ptak nielatający wielkości kury lub egzotyczny owoc
4. Ptak błotny wielkości bociana lub dźwiąg portowy
5. Rasa pięknych koni lub ten, który chodzi w turbanie

X. Literówka

W trzech rzędach podano imiona dziewcząt i chłopców, nazwy zwierząt i nazwy państw. Uzupełnij brakujące litery:

1. Imiona:

A _ _ _ m, B _ _ _ _ k, D _ _ _ _ n, P _ _ _ _ r

2. Zwierzęta:

a _ t _ l _ _ _ a, b _ r _ n, c _ e _ _ _ _ e, d _ _ _ k

3. Państwa:

A _ s _ r _ _ a, B _ l _ _ _ a, C _ _ _ r, D _ _ _ n _ _ a, P _ l _ _ _ a

ODPOWIEDZI:

- I. 1. kożuch, 2. ekologia, 3. zebra, 4. Matolek, hasło: żaba;
- II. 1. wiśnia, 2. towar, 3. akademia, 4. krętańc, 5. etyka, 6. tajga, hasło: święta;
- III. 1. kura, 2. drut, 3. nurek, 4. ul, 5. aut;
- IV. 1. Koszalin, 2. Kołobrzeg, 3. Kalisz, 4. Bytom, 5. Radom;
- V. 1. Szaleństwo Majki Skowron, 2. Sposób na Alcybiadesa, 3. Ucho od śledzia, 4. Księga Urwisów, 5. Głowa na tranzystorach;
- VI. Ania z Zielonego Wzgórza, Ania z Avonlea, Ania z Szumiących Topoli, Ania na Uniwersytecie, Wymarzony dom Ani, Dolina Tęczy, Rilla ze Złotego Brzegu;
- VII. Porachunki z przygodą;
- VIII. bałwan, śnieg, narty.
- IX. 1. Katar, 2. Tygrys, 3. Kiwi, 4. Żuraw, 5. Arab;
- X. 1. Imiona: Adam, Bartek, Damian, Piotr, 2. Zwierzęta: antylopa, baran, cielę, dzik, 3. Państwa: Austria, Belgia, Cypr, Dania, Polska;
- XI. Przysłowia polskie: Niedaleko jabłko pada od jabłoni; Jedna jaskółka wiosny nie czyni; Szukać igły w stogu siana; Gdzie dwóch się bije; tam trzeci korzysta; Czym chata bogata, tym rada; Nie czyń drugiemu, co tobie nie miło; Cudze chwalicie, swego nie znacie; Jak Kuba Bogu, tak Bóg Kubie.

